

SZAKDOLGOZAT

Mihály Csilla

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Róbert Károly Campus
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
Vidékfejlesztési agrármérnök alapképzési szak

**A vidékre költözés változó motivációi
mindennapjainkban**

Belső konzulens: Dr. Koncz Gábor
egyetemi docens

Vidék és területfejlesztési Tanszék

Készítette: Mihály Csilla

Gyöngyös

2024.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	1
2. IRODALMI ÁTTEKINTÉS	2
2.1 Vidék fogalma	2
2.2 A költözés motivációival kapcsolatos nézőpontok	2
2.3 A vidék dzsentifikációja	4
2.4 A magyarországi szuburbanizáció	5
2.5 A dezurbanizáció	6
2.6 A vidéki és a városi élet összehasonlítása	6
2.7 A vidékre költözés jelentősége az egyének számára	7
2.8 A vidékre költözés hatása a társadalomra és a vidéki területekre	14
2.8.1 Lakosságszám ingadozása és az előregedő társadalom kihívásai	14
2.8.2 Fiatalok lemorzsolódása és bevándorlási trendek	15
2.9 A vidékre költözés jelentősége a társadalom számára	16
3. ANYAG ÉS MÓDSZERTAN	18
3.1 Anyag	18
3.2 Módszertan	19
4. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELÉSÜK	22
4.1 Primer kutatási leírás	22
4.2 Primer kutatási eredmények	27
5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK	37
5.1 Következtetések	37
5.2 Javaslatok	38
6. ÖSSZEFOGLALÁS	40
5 . FELHASZNÁLT IRODALOM	42
6 . ÁBRÁK JEGYZÉKE	47

1. BEVEZETÉS

A vidéki élet iránti növekvő érdeklődés a modern társadalomban jelentős változásokat hozott a városi-rurális dinamikában. Ez a szakdolgozat a vidékre költözés motivációinak változását vizsgálja a társadalmi, gazdasági és környezeti tényezők tükrében.

Elemzésem során megvizsgálom, hogy az ruralizáció, a munkahelyi rugalmasság és a fenntarthatóság iránti törekvés hogyan befolyásolja az emberek döntéseit. Kvantitatív adatok segítségével feltárjuk a vidéki életforma vonzerejét és nehézségeit. A kutatás eredményei rávilágítanak arra, hogy a vidéki költözés nem csupán egy személyes választás, hanem egy összetett társadalmi jelenség, amely tükrözi a modern kor kihívásait és lehetőségeit.

A szakdolgozatom fő célja a téma mélyreható megértése, valamint az ezzel kapcsolatos társadalmi, gazdasági és környezeti tényezők feltárása. Ez magában foglalhatja a következőket:

- motivációk elemzése: megvizsgálni, hogy milyen személyes, családi, vagy karrierrel kapcsolatos okok vezetnek az embereket a városi életmódtól a vidéki élet felé.
- társadalmi-gazdasági hatások megértése: azonosítani, hogy a vidékre költözés milyen hatással van az egyének életminőségére, a helyi közösségekre és a gazdasági struktúrákra.

Ezek a célok segíthetnek abban, hogy a szakdolgozatom egy átfogó képet adjon a vidékre költözés motivációiról és annak társadalmi kontextusáról.

A városból vidékre költözés mindig komoly döntés, és számos tényező befolyásolja ezt a lépést. A vidék és a város közötti különbségek, a társadalmi és gazdasági változások, valamint az egyéni motiváció mind meghatározzák, hogy miért választjuk a vidéki életformát. A szakdolgozatom témája a vidékre költözés motivációi mindennapjainkban és ebben a dolgozatban részletesen vizsgálom, hogy miért döntenek az emberek a városi forgatagból való kiköltözés mellett.

A vidékre költözés nem csupán egy lakóhelyváltás, hanem egy életmódváltás is. A csend, a természet közelsége, az alacsonyabb életviteli költségek, a nyugodtabb környezet mind olyan tényezők, amelyek vonzóvá teszik a vidéki életet. Emellett a fenntarthatóság és a zöld értékek is egyre fontosabbak a mai társadalomban, és sokan a vidéki életben látják megvalósításuk lehetőségét (Lennert, 2017).

A szakdolgozatomban részletesen elemzem a vidékre költözés motivációit, és azt kutatom, hogy milyen hatással van ez a döntés mindennapi életünkre.

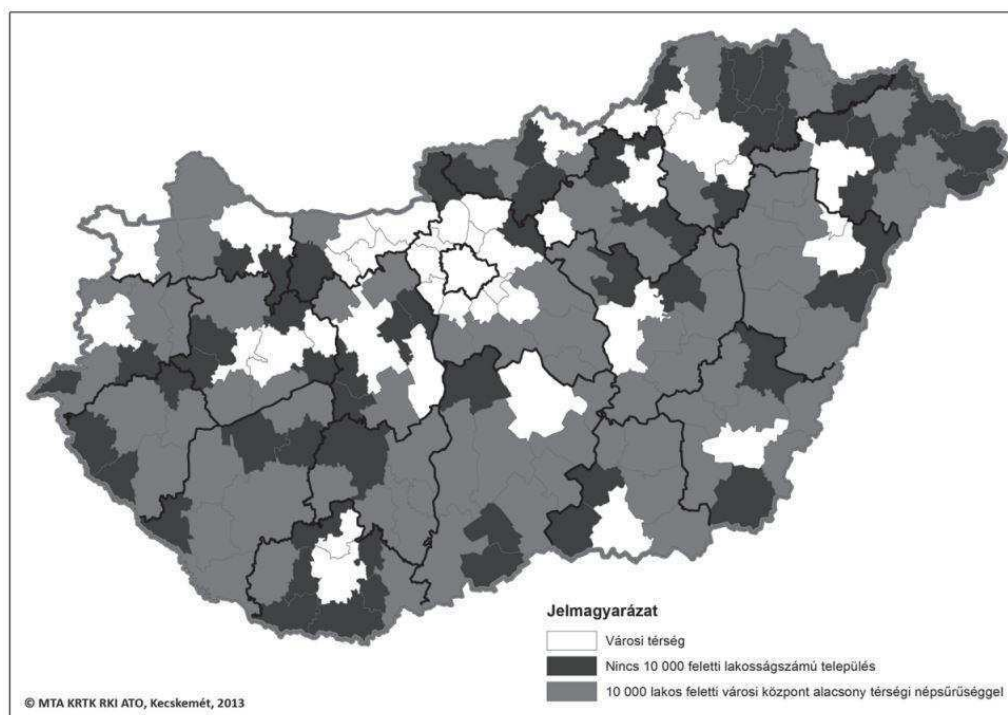
2. IRODALMI ÁTTEKINTÉS

2.1. A vidék fogalma

A vidék fogalmát és lehatárolását, valamint a vidéki térségek újra strukturálódását és differenciálódását évtizedek óta tudományos diskurzusok övezik. Sokak szerint a vidéki terek jól definiálhatók és objektív mutatók segítségével egzakt módon körülírhatók, míg mások megkérdőjelezzik a vidékfogalmak általános érvényét és időtállóságát (Kovács-Farkas-Perger, 2015). Az ezzel kapcsolatos eddigi eredményeket, különböző nézeteket és polémiákat áttekintve a „vidék” mint térkategória pontosan nem határozható meg (1. ábra).

1. ábra: Vidéki térségek lehatárolására alkalmazott hazai járáskategóriák

(Forrás: Kovács-Farkas-Perger, 2015)



2.2. A költözés motivációival kapcsolatos nézőpontok

A városból vidékre költözés motivációival kapcsolatos kutatások számos nézőpontot tárnak fel. Az ELTE TáTK Szociológia Doktori Iskolájának kutatása például a városból vidékre költözők mindennapi életét, a vidék társadalmi reprezentációját és a vidéki területek átalakulását vizsgálja.

A városból vidékre költözés nemzetközi szakirodalma három különböző megközelítést különböztet meg: szuburbanizáció, ellenurbanizáció és városból vidékre vándorlás (Kovách, 2012).

A középosztályt azonosítják a városból vidékre költözés főszereplőjeként, ahol a szolgáltató osztály térhódítása és a szolgáltató szektor gazdasági súlyának növekedése figyelhető meg. A vidéki társadalom és gazdaság alapja a termelésről a fogyasztásra váltott (Csurgó, 2011).

Három modell segítségével értelmezik a városból vidékre költözés következményeit a vidékszociológiában:

Szolgáltató vidék: a vidéki területek funkciójának változása, különösen a termelésről a szolgáltatásokra való áttérés és a városi fogyasztóknak nyújtott piaci termékek és szolgáltatások témája egyre nagyobb figyelmet kap a gazdasági és társadalmi kutatásokban. A vidékfejlesztés és a helyi gazdaságok átalakulása jelentős hatással van a vidéki közösségekre és a gazdasági struktúrákra. A globalizáció és a tér szerepe a világgazdaságban, valamint a helyi gazdaságfejlesztés jelentőségének növekedése a vidéki területeken a termelési tevékenységek mellett egyre inkább a szolgáltatások felé tereli a figyelmet (Ritter, 2019).

A vidéki területek átalakulása a mezőgazdasági alapú gazdaságtól a szolgáltatásokra és az iparra épülő gazdaság felé mutat, amely új lehetőségeket és kihívásokat jelent a vidéki lakosság számára (Szörényiné Kukorelli, 2015).

A vidékfejlesztés helye és szerepe a fejlesztéspolitikában is fontos téma, amely az európai Unióban és Magyarországon egyaránt növekvő szakpolitikai jelentőséggel bír. A vidéki területek és közösségek erősítése, összekapcsolása, ellenállóképességének és virágzásának elősegítése a vidékfejlesztési stratégiák központi elemei (Gonda et al., 2022.).

Városi nyomás: a vidék és város kapcsolatának átalakulása számos tényezőtől függ, mint például a beépített területek növekedése, a lakosságszám változása, új városi szereplők megjelenése, valamint a helyi gazdasági tevékenységek diverzifikálódása és új gazdasági tevékenységek megerősödése. Ezek a folyamatok összetett hatást gyakorolnak a társadalmi és gazdasági struktúrákra, és befolyásolják a városi és vidéki területek közötti interakciókat (Kocsis, 2017).

A beépített területek növekedése például hozzájárulhat a természeti erőforrások állapotának romlásához, ami kihívások elé állítja a fenntartható fejlődést. A lakosságszám növekedése pedig

nyomást gyakorol az infrastruktúrára és a szolgáltatásokra, ami szükségessé teheti az új városi területek fejlesztését (ksh.hu).

Az új városi szereplők, mint például a vállalkozók és a civil szervezetek, új dinamikát hozhatnak a helyi gazdaságba, ami elősegítheti a gazdasági diverzifikációt és az innovációt. A helyi gazdasági tevékenységek diverzifikálódása lehetővé teszi a különböző gazdasági ágazatok fejlődését, ami hozzájárulhat a munkahelyteremtéshez és a gazdasági stabilitáshoz. Az új gazdasági tevékenységek megerősödése pedig segíthet a gazdaság átalakulásában és a jövőbeli sikertörténetek alapjainak megteremtésében (Nagy, 2018).

2.3. A vidék dzsentrifikációja

A dzsentrifikáció kifejezést Ruth Glass vezette be 1964-ben, hogy leírja azokat a változásokat, amelyeket a londoni East End városrészben észlelt. Ezek a változások magában foglalták a magánbefektetések és felújítások által előidézett új középosztálybeli lakosok beköltözését azokba a belvárosi területekbe, amelyeket korábban az alacsonyabb társadalmi státuszú, munkásosztálybeli és gyakran peremhelyzetű csoportok laktak. A fogalom a 'gentry' angol szóból származik, amit hagyományosan a nem arisztokrata vidéki földbirtokosokra használtak és ez a szó a középosztály felemelkedésére utal (Tomay–Orbán, 2024).

A vidéki dzsentrifikáció napjainkban egyre fontosabb szerepet tölt be a településfejlesztésben. A jelenség lényege, hogy városi felső- és középosztályi csoportok költöznek a természeti és társadalmi értékeik miatt vonzó vidéki településekre. Ennek következtében a települések gazdasági és társadalmi értelemben felértékelődnek, a városi fogyasztók pedig a saját értékeik és vízióik szerint alakítják át a helyi adottságokat (Tomay–Völgyi, 2022).

A vidéki dzsentrifikáció jelensége a falusi turizmus és a vidéki térségek szocio-kulturális változásainak témáját is érinti. A vidéki turizmus gyorsan növekvő iparaggá vált, amit erősítenek a különböző ökológiai és alternatív fogyasztói trendek, a kisléptékű és helyi termékek, valamint az információáramlás. A vidéki turizmus célpontjai világszerte turisztikai márkává váltak, amelyek sikerét drága éttermek, pincészetek, panziók, nyaralók, emelkedő ingatlanárak, beköltözők, turisták és a közösségi médiában való megjelenésük jelzi (Nemes et al., 2022).

A városból vidékre költözés összefügg a vidék idill-típusú szociális reprezentációjával, a vidéki helyek középosztályi formát öltenek, és a poszt-produktivista vidék kialakulásának egyik mozgatórugója (Farkas & Csatári, 2009).

2.4. A magyarországi szuburbanizáció

A magyarországi szuburbanizáció jelentős falusi népességaránnyal (55-65%) indult, ami magasabb, mint Nyugat-Európában. Egyes városi népesség olyan településekre költözött, amelyek jogilag városi funkciókkal rendelkeznek. A szuburbanizáció hatására az agglomerációk és a vidék közötti kontrasztok élesebbé váltak, és a szuburbanizálódó falvak a magyar vidék prosperáló falutípusává váltak (Bajmócy, 2014).

A kutatások szerint Magyarországon a magasabb társadalmi státuszú, fiatalabb korosztályok hajlamosabbak a városokból a környékre költözni, ahol a kényelmesebb lakás és a zöld lakókörnyezet az elsődleges motiváció. A szuburbanizáció átalakítja a vidéki települések térszerkezetét és lakóháztípusait (Viktor & Kis, 2018).

Bár a hazai szuburbanizációval foglalkozó szakirodalom számos területen mutat kapcsolódási lehetőséget a vidék reprezentációjának kutatásával, ez a téma még nem kapott kellő figyelmet a magyar vidékkutatásokban.

Magyarországon a szuburbanizáció a kilencvenes évek után vált a belföldi vándormozgalom jellemzőjévé, a város és vidék közötti kapcsolat sokszínűsödésével. A szuburbanizáció különleges időszakban indult, a természetes fogyás és gazdasági visszaesés idején, a lakásprivatizáció pedig jelentős motivációs tényezőként jelent meg a városi lakosság vándorlásában, eltérően érintve a különböző társadalmi státuszú csoportokat. A bérlakásprivatizáció növelte a költözés lehetőségét és kényszerét, a magasabb státuszú Budapest környéki településekre való költözést elősegítve (Dövényi, 2009).

„A szuburbanizációs folyamatok egyértelműen Budapest környékén jelentkeznek legteljesebben és legerősebben az országban, a vidéki nagyvárosok körül jóval kisebb léptékűek a fővárosiaknál” (Bajmócy, 2003).

2.5. A dezurbanizáció

A szuburbanizáció mellett az agglomeráción kívüli távoli rurális területek is fontos szerepet játszanak a hazai dezurbanizációs folyamatokban. A dezurbanizáció során a népességnövekedés súlypontja a rurális területekre helyeződik át, és a városból faluba történő vándorlás váltja fel a hagyományos városi irányú migrációt (Dudás, 2013).

A dezurbanizáció motivációi sokrétűek, és nem mindig az idilli falusi élet utáni vágyódás jellemzi. A fogalomrendszer kaotikus volta és a változások csekély mértéke nehezíti a jelenség tanulmányozását. Ugyanakkor a periurban területek, amelyek az agglomeráció határán túlnyúlnak, figyelmet érdemelnek. Ezek a települések gyakran a tehetősebb városiak választása, akik a városi kényelemmel és a vidéki nyugalommal egyaránt szeretnék élni (Bajnai, 2014).

Az ellenurbanizáció fogalmát Bryan Berry vezette be 1976-ban, aki a városi területekről vidéki régiókba irányuló migrációs mozgalmakat elsősorban demográfiai szempontok alapján, a népesség eloszlásának és a vándorlási tendenciák változásainak tükrében vizsgálta. Berry definíciója szerint az ellenurbanizáció egy olyan népesség-dekoncentrációs folyamatot jelent, amely a sűrűbben lakott városi területekről a ritkábban lakott vidéki területek felé történő elmozdulást ír le (Berry, 1976: 17). Az idők során azonban a kifejezés jelentése kibővült, és magában foglalja a mobilitás mögöttes motivációit és a migránsok társadalmi helyzetére vonatkozó jellemzőket is. Az ellenurbanizáció jelenségét gyakran az urbanizáció negatív következményeire adott válaszként értelmezik, mint például a városközpontok hanyatlása, az ingatlanárak emelkedése és a zsúfoltság növekedése. Az elméleti megközelítés alapját az Egyesült Királyságban végzett kutatások képezik, amelyek a vidéki területek iránti pozitív attitűd által motivált középosztálybeli "kolonizációt" tárgyalják. Az ellenurbanizáció kutatása jellemzően kvantitatív megközelítést alkalmaz, amely egyfajta absztrakt hely- és emberképet alkalmaz (Champion, 1989).

2.6. A vidéki és a városi élet összehasonlítása

A vidéki és városi életmód közötti összehasonlítás során számos különbséget kell figyelembe vennünk, amelyek jelentősen befolyásolják az ott élők életét. A vidéki területek gyakran nyugodtabbak, kevésbé zsúfoltak és közelebb helyezkednek el a természethez, lehetőséget adva a lakosoknak, hogy szorosabb kapcsolatot alakítsanak ki környezetükkel és közösségükkel.

Ezzel ellentétben a városi környezet dinamikusabb, szélesebb kulturális lehetőségeket kínál, és jobb hozzáférést biztosít az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a munkalehetőségekhez. Ugyanakkor a városi élet gyakran magasabb stresszszintet és gyorsabb élettempót eredményez, ami kihívások elé állíthatja az embereket a mindennapi élet során (Lennert, 2019).

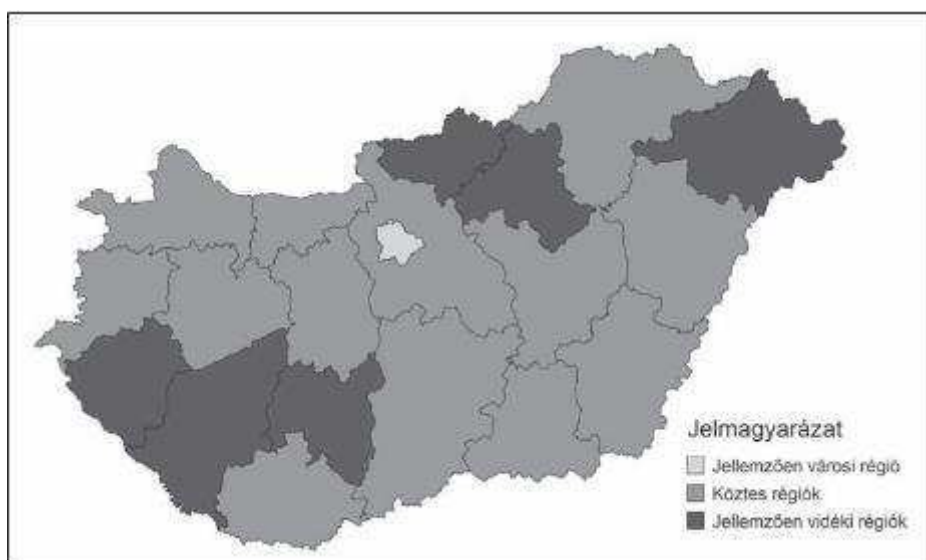
A vidékre költözés jelentősége az egyének és a társadalom számára többdimenziós. Az egyének számára a vidéki élet lehetőséget kínál a nyugodtabb, természetközeli életmódra, ami elősegítheti a mentális és fizikai egészség javulását. A városi zaj és nyomás helyett a vidék csendje és nyugalma vonzó alternatívát jelenthet, különösen azok számára, akik a stresszes városi életmódtól szeretnének távolodni (Tormay–Lajos, 2021).

A társadalom számára a vidékre költözés jelentősége abban rejlik, hogy elősegítheti a vidéki területek gazdasági és társadalmi fejlődését. A városból érkező új lakosok friss perspektívákat és készségeket hozhatnak, amelyek hozzájárulhatnak a helyi közösségek megerősödéséhez és a gazdasági diverzifikációhoz. A városból vidékre költözők hatása a vidék átalakulására jelentős, hiszen új igényeket és lehetőségeket teremtenek, amelyek megváltoztathatják a vidéki területek társadalmi szerkezetét és gazdasági tevékenységeit (Csurgó, 2013).

Magyarországon a főváros tekinthető kifejezetten városi régiónak európai szintű megközelítésben. Az ország legnagyobb része a köztes kategóriába tartozik. Jellemzően vidékinek Zala, Somogy, Tolna, Nógrád, Heves és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyék számítanak (2. ábra).

2. ábra: Magyarország vármegyéinek város-vidék besorolása

(Forrás: Eurostat és KSH alapján)



2.7. A vidékre költözés jelentősége az egyének számára

A vidékre költözés jelentősége az egyének és a társadalom számára többdimenziós. Az egyének számára a vidéki élet lehetőséget kínál a nyugodtabb, természetközeli életmódra, ami elősegítheti a mentális és fizikai egészség javulását. A városi zaj és nyomás helyett a vidék csendje és nyugalma vonzó alternatívát jelenthet, különösen azok számára, akik a stresszes városi életmódtól szeretnének távolodni (Bainé, 2003).

Jobb életminőség: a vidéki életminőség vizsgálata során több tényezőt is figyelembe kell venni, amelyek hozzájárulnak az egyének jólétéhez. A vidéki területek gyakran kínálnak kevesebb zsúfoltságot és szennyezést, nagyobb környezeti stabilitást és jobb természeti környezeti környezetet, amelyek elősegíthetik a nyugodtabb és kiegyensúlyozottabb életvitelt (Löke et al., 2020).

A tudományos kutatások azt mutatják, hogy a vidéki életminőség javítása összefügg a társadalmi és gazdasági tényezőkkel is. A helyi gazdaságfejlesztés, az önkormányzati szerepvállalás és a közösségi élet erősítése mind hozzájárulhatnak a vidéki területek vonzerejének növeléséhez és az ott élők jólétének javításához (Dajnoki et al., 2018).

Alacsonyabb életköltségek: vidéki területeken általában alacsonyabbak az életköltségek, mint a nagyvárosokban. Az ingatlanok ára és a bérleti díjak is kedvezőbbek lehetnek, ami lehetőséget ad az egyéneknek arra, hogy olcsóbban jussanak lakáshoz vagy saját otthonhoz (1. táblázat).

Fenntarthatóság: a vidéki életmód fenntarthatóságának során számos tényezőt kell figyelembe venni, amelyek hozzájárulnak az egyének és a közösségek jólétéhez, valamint a környezet védelméhez. A vidéki területek alacsonyabb népsűrűsége és a természeti erőforrások nagyobb elérhetősége lehetővé teszi, hogy kevésbé terheljék a környezetet, és hosszú távon fenntarthatóbb életmódot kínáljanak az ott élők számára (Greendex, 2021).

A vidéki régiókban általában kevesebb ember él egy adott területen, ami csökkenti a környezetre gyakorolt nyomást. A városi területekkel ellentétben, ahol a nagy népsűrűség miatt magas a levegő-, víz- és zajszennyezés, a vidék csendesebb és tisztább környezetet biztosít.

A vidéki területek gyakran rendelkeznek gazdag természeti erőforrásokkal, mint például tiszta vízforrásokkal, termőföldekkel és erdőkkel. Ezek az erőforrások lehetővé teszik az önellátást és a helyi élelmiszertermelést, ami csökkenti a hosszú távú környezeti lábnyomot (Biczó, 2013).

1. táblázat: Ingatlanárak változása 2014-2018-ig

(Forrás: www.ksh.hu)

Település	Központi település					Vonzáskörzet				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Békéscsaba	33 581 EUR	34 006 EUR	38 318 EUR	40 137 EUR	43 076 EUR	14 365 EUR	15 205 EUR	14 798 EUR	15 107 EUR	16 922 EUR
Budapest	83 848 EUR	92 403 EUR	08 854 EUR	24 237 EUR	40 911 EUR	49 499 EUR	51 350 EUR	56 883 EUR	62 904 EUR	71 156 EUR
Debrecen	56 147 EUR	60 750 EUR	65 618 EUR	74 042 EUR	80 254 EUR	16 983 EUR	18 046 EUR	19 039 EUR	21 097 EUR	23 454 EUR
Dunaújváros	26 656 EUR	37 035 EUR	44 577 EUR	50 285 EUR	52 839 EUR	21 909 EUR	21 759 EUR	22 659 EUR	25 336 EUR	28 251 EUR
Eger	53 184 EUR	51 634 EUR	54 565 EUR	67 893 EUR	71 031 EUR	22 919 EUR	22 239 EUR	21 006 EUR	26 195 EUR	26 762 EUR
Győr	55 217 EUR	63 253 EUR	70 899 EUR	79 029 EUR	83 939 EUR	30 075 EUR	31 498 EUR	33 470 EUR	37 851 EUR	41 427 EUR
Kaposvár	35 004 EUR	41 351 EUR	38 861 EUR	39 896 EUR	42 828 EUR	14 354 EUR	14 702 EUR	14 172 EUR	17 464 EUR	18 268 EUR
Kecskemét	49 101 EUR	49 812 EUR	57 784 EUR	65 748 EUR	74 108 EUR	15 966 EUR	19 042 EUR	20 016 EUR	24 196 EUR	26 152 EUR
Miskolc	37 985 EUR	38 177 EUR	41 275 EUR	45 877 EUR	49 438 EUR	19 003 EUR	17 311 EUR	17 659 EUR	20 392 EUR	21 660 EUR
Nyíregyháza	44 422 EUR	47 024 EUR	50 247 EUR	55 644 EUR	60 361 EUR	12 891 EUR	13 624 EUR	13 195 EUR	15 906 EUR	17 685 EUR
Pécs	47 139 EUR	47 040 EUR	48 209 EUR	50 664 EUR	57 526 EUR	24 000 EUR	24 586 EUR	24 676 EUR	26 436 EUR	28 297 EUR
Sopron	72 063 EUR	83 457 EUR	84 909 EUR	89 225 EUR	94 818 EUR	32 879 EUR	39 015 EUR	44 176 EUR	48 515 EUR	53 600 EUR
Szeged	52 334 EUR	54 819 EUR	56 281 EUR	62 753 EUR	69 307 EUR	20 561 EUR	21 647 EUR	23 155 EUR	25 976 EUR	27 362 EUR
Székesfehérvár	52 154 EUR	56 244 EUR	64 237 EUR	80 532 EUR	89 362 EUR	25 399 EUR	27 788 EUR	29 259 EUR	31 172 EUR	33 795 EUR
Szolnok	38 332 EUR	40 550 EUR	39 272 EUR	41 029 EUR	47 646 EUR	14 300 EUR	13 569 EUR	14 967 EUR	16 160 EUR	17 352 EUR
Szombathely	48 483 EUR	53 476 EUR	62 473 EUR	72 352 EUR	80 491 EUR	25 711 EUR	28 695 EUR	30 567 EUR	33 996 EUR	39 298 EUR
Tatabánya	43 666 EUR	42 895 EUR	51 968 EUR	53 096 EUR	62 531 EUR	36 316 EUR	35 888 EUR	42 451 EUR	45 185 EUR	50 834 EUR
Veszprém	61 060 EUR	61 238 EUR	67 427 EUR	74 176 EUR	94 068 EUR	40 508 EUR	41 748 EUR	46 379 EUR	51 544 EUR	57 853 EUR
Zalaegerszeg	36 778 EUR	37 683 EUR	46 461 EUR	50 597 EUR	56 213 EUR	14 450 EUR	15 715 EUR	16 451 EUR	16 522 EUR	20 003 EUR

A mezőgazdaság és az önellátás lehetőségei a vidéken gyakoribbak, ami elősegíti a fenntartható életmód kialakítását. A helyi termelésű élelmiszerek fogyasztása csökkenti a szállításból adódó környezeti terhelést, és támogatja a helyi gazdaságot (Vetőné Móznér, 2014).

A vidéki életmód fenntarthatóságának előmozdítása érdekében fontos a helyi és regionális szintű politikák és kezdeményezések támogatása, amelyek célja a környezetvédelem és a gazdasági növekedés összehangolása. Az Európai Unió hosszú távú jövőképe a vidéki területek számára például olyan intézkedéseket javasol, amelyek erősítik a vidéki területek összekapcsoltságát és virágzását, miközben figyelembe veszik a zöld és digitális átállás előnyeit (Európai Bizottság, 2021).

Közösségi élet: a vidéki régiókban a közösségi élet gyakran intenzívebb, mint a városi környezetben. A kisebb népesség miatt az emberek gyakran szorosabb kapcsolatokat ápolnak egymással, és több időt fordítanak a közös tevékenységekre. Ez a közelség elősegíti a mélyebb emberi kapcsolatok kialakulását, valamint a közösségi segítségnyújtás és támogatás megerősödését. Az ilyen típusú interakciók lehetővé teszik az egyének számára, hogy erős társadalmi hálót építsenek (Csurgó & Szatmári, 2014).

Azonban a digitális világ negatív hatásai között számos olyan tényezőt találunk, amelyek befolyásolhatják az egyének mentális és fizikai egészségét, valamint a társadalmi kapcsolatok minőségét. A digitális kommunikáció előtérbe kerülése csökkentheti a személyes, közvetlen emberi interakciókat, ami elszigetelődéshez és a szociális készségek hiányához vezethet (Egészségvonal, 2023).

Gazdasági fejlődés: A vidékre költözés gazdasági hatásai széleskörűek és sokrétűek lehetnek az adott vidéki területeken. Amikor új lakosok költöznek a városból vidékre, új készségeket, tudást és innovációt hoznak magukkal, ami elősegítheti a helyi gazdaság diverzifikálódását és növekedését. A költözők új vállalkozásokat indíthatnak, amelyek új munkahelyeket teremtenek, és ezáltal hozzájárulnak a helyi gazdaság élénkítéséhez (Katonáné Kovács et al., 2017).

A vidéki területek gazdasági fejlődését a következő módon segítheti elő a városból érkező új lakosság:

- **Foglalkoztatási lehetőségek:** az új lakosok munkaerőként való beilleszkedése növelheti a helyi munkaerőpiac rugalmasságát és versenyképességét. A különböző szakmai háttérrel rendelkező emberek bevonása új perspektívákat és szakértelmet hozhat a helyi gazdaságba.
- **Vállalkozások:** az újonnan érkezők vállalkozásokat alapíthatnak, amelyek új termékeket és szolgáltatásokat kínálhatnak, így hozzájárulva a gazdasági sokszínűséghez. A vállalkozói szellem erősítése ösztönözheti a helyi innovációt és a gazdasági növekedést.

A vidékre költözés nem csupán az egyének életminőségét javíthatja, hanem hozzájárulhat a vidéki területek gazdasági fejlődéséhez is. A városból érkező új lakosok friss energiát és új lehetőségeket hozhatnak, amelyek elősegíthetik a vidék felvirágoztatását és hosszú távú fenntarthatóságát (Horzsa, 2022).

Munkahelyi lehetőségek: az elmúlt időszakban egyre több ember döntött úgy, hogy a városi élet nyüzsgése helyett a vidéki nyugalmat választja. Ennek háttérében gyakran a városi munkahelyek stresszes és zsúfolt körülményei állnak, melyek mellett az emberek több időt szeretnének szentelni családjuknak és szabadidős tevékenységeiknek.

Ezt felismerve számos cég kezdett el olyan munkakörülményeket biztosítani, amelyek jobban illeszkednek a vidéki élet ritmusához. Az alkalmazottak így lehetőséget kapnak a távmunkára vagy home office-ra, ami csökkenti a napi ingázás szükségességét és költségeit, valamint több időt hagy a családi életre (Bihari et al., 2023).

A vidéki munkavégzés előnyeit ma már nem csak a munkáltatók, hanem a munkavállalók is egyre inkább értékelik. Sokan a munka és a magánélet közötti egyensúlyt keresik, amit gyakran a vidéki életmód tud megadni.

Helyi támogatások és kedvezmények: a vidékre költözőket számos helyi támogatás és kedvezmény segítheti, amelyek célja a vidéki területek népességmegtartó képességének erősítése és a gazdasági fejlődés elősegítése. Az alábbiakban néhány példát sorolok fel a lehetséges támogatásokra és kedvezményekre:

- Anyagi ösztönzések: a helyi önkormányzatok letelepedési támogatást kínálnak, bizonyos feltételek mellett.
- Falusi CSOK: Magyarországon a falusi CSOK (Családi Otthonteremtési Kedvezmény) keretében jelentős, vissza nem térítendő támogatást kaphatnak azok a családok, akik vidéki ingatlan vásárlását vagy felújítását tervezik.
- Babaváró támogatás: a Babaváró támogatás egy kamatmentes, szabad felhasználású hitel, amely kiegészítheti a falusi CSOK-ot, és segítheti a családok vidéki életre való átállását.
- Vidékfejlesztési programok

A Vidékfejlesztési Program (VP) Magyarországon az agrárium és a vidéki térségben élők megerősítését szolgálja. A VP alapvető célja elsősorban a mezőgazdaság és az élelmiszeripar területén működő mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása, valamint a munkaerő-igényes ágazatok, például a kertészet, az állattenyésztés és az élelmiszer-feldolgozás innovatív fejlesztése, technológiai korszerűsítése. Emellett a VP ösztönzi a környezet- és klímatudatos mezőgazdaságot, valamint a vidék lakosságmegtartó képességének erősítését a vidéki infrastruktúra fejlesztésén és munkahelyteremtésén keresztül (Vulcz, 2017).

A VP kiemelt célja a helyi kezdeményezések támogatása, amit a LEADER program keretében Helyi Akciócsoportok (HACS) működtetésével valósít meg. A vidékfejlesztés az Európai Unió Közös Agrárpolitikájának (KAP) II. pilléréhez tartozik, amely EU-s és hazai társfinanszírozásból tevődik össze. A VP forráskerete 2020 végéig 1 295,3 milliárd forint volt. 2021-ben Magyarország kormánya arról döntött, hogy a vidékfejlesztési források hazai társfinanszírozásának arányát 80%-ra emeli a 2021-2027-es időszakra, így a VP forráskerete 2942,8 milliárd forintra növekedett. Az Európai Bizottság elfogadta a 2023-2027 időszakra vonatkozó Közös Agrárpolitika (KAP) Stratégiai Tervét, amelynek forráskerete – a 80%-os

hazai társfinanszírozással együtt – 4 265 milliárd forint. Ezzel az agrár- és vidékfejlesztési források biztosítása folyamatos (Vulcz, 2023).

A Magyar Falu Program különböző támogatásokat és pályázatokat kínál a falusi lakosság számára. Ezen program keretében számos fejlesztés valósult meg az elmúlt években, amelyek hozzájárultak a vidéki életminőség javulásához (Finta & Horeczki, 2023). Néhány példa a Magyar Falu Program által támogatott területekre:

- Óvodai játszóudvar és közterületi játszóterek fejlesztése: célja a gyermekek számára biztonságos és szórakoztató játszóhelyek kialakítása.
- Önkormányzati temetők infrastrukturális fejlesztése: a temetők környezetének és infrastruktúrájának javítása.
- Önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok fejlesztése: ide tartozik az óvodák, iskolák, orvosi rendelők, polgármesteri hivatalok, faluházak és egyéb közösségi épületek felújítása és fejlesztése.
- Szolgálati lakások és orvosi szolgálati lakások felújítása, fejlesztése: az egészségügyi dolgozók és más közszolgálati alkalmazottak lakhatási feltételeinek javítása.
- Tanya- és falugondnoki buszok beszerzése: a vidéki közösségek számára fontos közlekedési lehetőségek biztosítása.

Ezen programok célja a falvak életminőségének javítása, és az eredmények már most is láthatóak. A pályázatok egyszerűek és gyorsak, és a támogatások kizárólag hazai költségvetési forrásból valósulnak meg.

Oktatási szempontok: a vidéki oktatás számos területen szorul fejlesztésre. A vidéki régiókban az iskolák számának csökkenése és az osztályok indításának hiánya aggasztó jelenség. A kormányzati tervek szerint több kis létszámú vidéki iskolát összevonhatnak, ami hosszú távon az oktatási lehetőségek szűküléséhez vezethet (Bíró & Bodó, 2020).

Pedagógushiány: a vidéki oktatásban dolgozó pedagógusok számának csökkenése szintén komoly problémát jelent. A tanárhiány nemcsak a vidéki, hanem a városi intézményeket is érinti, és a helyzet egyre súlyosbodik. A tanárképzésre jelentkezők száma alacsony, és a fiatalokat nem vonzza a pálya, ami tovább súlyosbítja a helyzetet. A versenyszféra elszívó hatása miatt a pedagógusok egy része a magasabb fizetést kínáló munkahelyek felé orientálódik, ami tovább növeli a hiányt (Sárosi-Blága, 2022).

A jelenlegi tendenciák szerint a vidéki oktatásban dolgozók helyzete fokozatosan romlik, és a tanárhány miatt a kisiskolák egyre nehezebb feltételek között kénytelenek működni. Az EU-s források felhasználásával történő iskolaközpontok kialakítása és a vidéki iskolák összevonása a kormányzati stratégia része, amely hosszú távú megoldást keres a pedagógushányra.

Egészségügyi szempontok: A vidéki területeken élő emberek számára gyakran korlátozottabbak az egészségügyi ellátás és szolgáltatások, mint a városi területeken. Ennek számos oka lehet, például a távolság, a kevésbé fejlett infrastruktúra és az orvosok hiánya. Azonban a gazdagabb egészségügyi ellátás és szolgáltatások elérhetővé tétele a vidéki területeken is lehetséges lenne néhány intézkedéssel (Jankovics, 2018).

Kulturális tényezők: a vidéki élet gazdag kulturális tényezőkben, szabadidős tevékenységekben, régió-specifikus kulturális értékeiben és közösségi rendezvényeiben rejlik (Csurgó & Szatmári, 2014). Néhány példa:

- A vidéki közösségek gyakran az exogén és endogén tényezők dinamikus kapcsolatában fejlődnek.
- A helyi kultúra, mint belső erőforrás, elősegítheti egy térség területi energiájának aktiválását.

Szabadidős tevékenységek:

- Az aktív pihenési lehetőségek közé tartozhat a túrázás, kirándulás, vagy városnézés.
- A passzív pihenési formák között szerepelhet az olvasás, zenehallgatás, vagy egyszerűen a természetben való sétálás.

Régió-specifikus kulturális értékek: azok a különleges és egyedi kulturális jellemzők, amelyek egy adott földrajzi területen vagy közösségen belül alakultak ki és jellemzik azt. Ezek az értékek lehetnek történelmi, művészeti, nyelvi, vallási vagy társadalmi hagyományok, amelyek összekötik a közösség tagjait, és megkülönböztetik őket más régiók vagy csoportok tagjaitól (Morvay, 2017).

Vidéki infrastruktúra: a közlekedési kapcsolatok és infrastrukturális fejlesztések vidéken kiemelkedően fontosak a régió gazdasági fejlődése szempontjából. A jó közlekedési hálózat és infrastruktúra lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy könnyen elérjék a piacokat, valamint hozzáférjenek az áruk és szolgáltatások beszerzéséhez.

Az infrastrukturális fejlesztések közé tartoznak az úthálózat bővítése és felújítása, a vasúthálózat fejlesztése, a repülőterek és kikötők modernizálása, valamint a közlekedési csomópontok kialakítása. Ezek közös célja a távolságok csökkentése és a gyorsabb, hatékonyabb közlekedés biztosítása.

A vidéki úthálózat fejlesztésének szükségességét több ok is indokolja:

- Elöregedett infrastruktúra: sok vidéki területen az utak elavultak és nem felelnek meg a mai közlekedési igényeknek.
- Biztonsági aggályok: a rossz állapotú utak növelik a balesetek kockázatát, ami aggodalomra ad okot a helyi lakosok körében.
- Gazdasági elszigeteltség: A megfelelő közlekedési infrastruktúra hiánya korlátozza a gazdasági tevékenységeket, mivel nehezebb a termékek és szolgáltatások piacra juttatása.
- Korlátozott hozzáférés: a vidéki területeken élők gyakran nehezebben férnek hozzá az alapvető szolgáltatásokhoz, mint az egészségügyi ellátás, oktatás, munkahelyek, ami a közlekedési infrastruktúra fejletlenségéből adódik.
- Urbanizáció: a városiasodás és a népesség elvándorlása miatt a vidéki területek kevésbé vonzóak lehetnek, ha a közlekedési infrastruktúra nem felel meg a modern követelményeknek.

Az Európai Unió is felismerte ezt a problémát, és hosszú távú jövőképet dolgozott ki a vidéki területek számára. Ennek részeként a közlekedési infrastruktúra fejlesztése is prioritást élvez, hogy javítsa a vidéki területek gazdasági és társadalmi integrációját (Carvalhais, 2022).

2.8. A vidékre költözés hatása a társadalomra és a vidéki területekre

2.8.1 Lakosságszám ingadozása és az elöregedő társadalom kihívásai

A lakosságszám ingadozása és az elöregedő társadalom kihívásai komplex társadalmi-gazdasági jelenségek, amelyek számos országban érzékelhetőek. A demográfiai változások, mint a születési arányok csökkenése és az élettartam növekedése, jelentős hatással vannak a társadalom szerkezetére és a gazdasági rendszerére (Botos, 2018).

Az előregedő társadalom problémái közé tartozik a munkaerőpiacra gyakorolt nyomás, a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságának kérdése, valamint az egészségügyi és szociális ellátórendszerekre nehezedő terhek növekedése. A csökkenő születési arányok és a hosszabb élettartam következtében a társadalom öregedése megfigyelhető, ami egyensúlytalanságot okozhat a nagy rendszerekben, például a nyugdíjalapokban és az államháztartásban (Forbes, 2021).

A lakosságszám ingadozása, különösen a vidéki területeken, további kihívásokat jelent. A fiatalok városokba való elvándorlása és a magasabb életkorúak arányának növekedése miatt sok vidéki terület szembesül a népességfogyással és az öregedéssel. Ez a folyamat veszélyezteti a helyi közösségek fenntarthatóságát, a gazdasági aktivitást és a kulturális örökség megőrzését (Pénzcentrum, 2021).

A társadalom öregedése abból ered, hogy lényegesen kevesebb gyermek születik, a nők szülési hajlandósága alacsony, a reprodukcióhoz szükséges szint alatt marad, a halálozási mutatók viszont javulnak. Ez a demográfiai változás globális trend, amely különösen a fejlett országokban figyelhető meg, ahol a nyugdíjreformok és a foglalkoztatáspolitikai reformjai szükségessé válnak a társadalom hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása érdekében (GKI, 2021).

A lakosságszám ingadozása és az előregedő társadalom kihívásainak kezelése érdekében számos intézkedés lehetséges, mint például a születési arányok ösztönzése, a munkaerőpiac rugalmasabbá tétele az idősebb korosztály számára, és az egészségügyi ellátórendszerek modernizálása.

2.8.2 Fiatalok lemorzsolódása és bevándorlási trendek

A fiatalok lemorzsolódása és a bevándorlási trendek elemzése tudományos szempontból fontos kérdések, amelyek a társadalmi-gazdasági dinamikák és a demográfiai változások mélyreható megértéséhez vezetnek. A fiatalok lemorzsolódása, vagyis az oktatási rendszerből való korai kilépés, komoly kihívást jelent a társadalom számára, mivel ez a jelenség hosszú távú negatív következményekkel járhat az egyének életútjára és a gazdaság teljesítményére nézve (Bihari, 2019).

A lemorzsolódás okai sokrétűek lehetnek, beleértve a szociális és gazdasági hátrányokat, az oktatási rendszerrel szembeni elégedetlenséget, vagy a munkaerőpiac vonzerejét. A

lemorzsolódó fiatalok gyakran kevesebb lehetőséggel rendelkeznek a munkaerőpiacon, ami hozzájárulhat a társadalmi kirekesztődéshez és a szegénységi ciklusok fenntartásához.

A bevándorlási trendek szintén jelentős hatással vannak a társadalmi szerkezetre. Az Európai Unió statisztikái szerint a bevándorlás jelentős része családi vagy munkavállalási okokból történik.

A bevándorlók gyakran kulcsfontosságú munkakörökben dolgoznak, és hozzájárulnak az adott ország gazdasági növekedéséhez. Ugyanakkor a bevándorlás társadalmi integrációs kihívásokat is felvet, különösen, ha a befogadó társadalom nem biztosít elegendő támogatást a bevándorlók társadalmi és gazdasági beilleszkedéséhez (Csizmady & Csurgó, 2012).

A fiatalok lemorzsolódása és a bevándorlási trendek összefüggéseiben fontos megemlíteni, hogy a fiatalok kivándorlási kedve az utóbbi időben csökkenő tendenciát mutat. Ez részben a hazai gazdasági lehetőségek javulásának, részben pedig a nemzetközi mobilitás és a külföldi tapasztalatszerzés új formáinak köszönhető. A fiatalok nemzetközi mobilitása ma már nem csupán az elvándorlást jelenti, hanem a visszatérés lehetőségét is magában foglalja, ami pozitív hatással lehet a hazai munkaerőpiacra és a társadalmi-gazdasági fejlődésre (Dajnoki et al. 2018).

2.9. A vidékre költözés jelentősége a társadalom számára

A társadalom számára a vidékre költözés jelentősége abban rejlik, hogy elősegítheti a vidéki területek gazdasági és társadalmi fejlődését. A városból érkező új lakosok friss perspektívákat és készségeket hozhatnak, amelyek hozzájárulhatnak a helyi közösségek megerősödéséhez és a gazdasági diverzifikációhoz. A városból vidékre költözők hatása a vidék átalakulására jelentős, hiszen új igényeket és lehetőségeket teremtenek, amelyek megváltoztathatják a vidéki területek társadalmi szerkezetét és gazdasági tevékenységeit (Teveli-Horváth & Varga, 2023).

A vidéki életmód népszerűsítése és a városból vidékre való költözés támogatása hozzájárulhat a nagyvárosok túlszűfoltóságának enyhítéséhez, és elősegítheti a fenntarthatóbb, kiegyensúlyozottabb társadalmi és gazdasági struktúrák kialakulását. A vidéki területek fogyasztóközpontú használata, mint például a turizmus vagy a rekreációs tevékenységek, új gazdasági lehetőségeket teremthet, és hozzájárulhat a vidék társadalmi definíciójának megváltozásához (Horeczky, 2021).

A vidékre költözés jelentősége az egyének és a társadalom számára egyaránt fontos, hiszen mindkét szinten hozzájárul az életminőség javításához és a társadalmi-gazdasági dinamikák pozitív irányú változásához. A városból vidékre vándorlás kutatása rávilágít arra, hogy ez a folyamat hogyan járul hozzá a vidék térbeli és társadalmi átalakulásához, és milyen hatással van a társadalom szerkezetére (Tomay & Lajos, 2022).

3. ANYAG ÉS MÓDSZERTAN

3.1. Anyag

A kutatásom alapvető célja az volt, hogy feltárjam és mélyrehatóan elemezzem azokat a komplex motivációkat és mozgatórugókat, amelyek az egyéneket arra készítetik, hogy elhagyják a városi életvitelt és a vidéki, természetközeli környezet felé forduljanak. Ezen cél elérése érdekében egy gondosan megtervezett és strukturált kérdőívet alkalmaztam, amelyet digitális úton, az online tér adta lehetőségeket maximálisan kihasználva juttattam el a résztvevőkhöz.

A kérdőív kialakítása során elsődleges szempont volt, hogy a kérdések logikai felépítése koherens és átlátható legyen, ezáltal biztosítva, hogy a válaszadók számára minden egyes kérdés világosan és egyértelműen érthető legyen. Továbbá, kiemelt figyelmet fordítottam arra, hogy a kérdések olyan formátumot kapjanak, amely nem csak, hogy megkönnyíti a válaszadást, hanem ösztönzi is a résztvevőket a részletes és átgondolt válaszok kiválasztására.

A kérdőív tervezésekor a kutatási célokat szem előtt tartva törekedtem arra, hogy a kérdések széles skáláját integráljam, amelyek lehetővé teszik a válaszadók számára, hogy kifejezzék véleményüket és érzéseiket a vidéki életforma iránti vonzódásukkal és annak motivációival kapcsolatban. A kérdések megfogalmazása során a szociológiai és pszichológiai kutatásokban bevett terminológiát és fogalmazásmódot alkalmaztam, hogy a kérdőív szakmai hitelességét és tudományos alapját erősítsem.

A kérdőív disztribúcióját követően a válaszadók által visszaküldött adatokat alaposan elemeztem, hogy a kutatási hipotéziseket megalapozottan tudjam alátámasztani vagy cáfolni. A válaszok elemzése során különös figyelmet fordítottam arra, hogy az adatokat a statisztikai relevancia és a tudományos rigórozus szempontjai szerint értékeljem, és az eredményeket a kutatási céloknak megfelelően interpretáljam.

Összességében a kérdőív kialakítása és terjesztése során a kutatási folyamat minden lépését a tudományos módszertan és a kutatásetikai normák betartásával végeztem, hogy a kutatásom eredményei hitelesek, megbízhatóak és érvényesek legyenek. Az így kapott adatok és azok elemzése révén a vidékre költözés motivációinak sokrétűségét és összetettségét kívánom bemutatni.

3.2. Módszertan

A kérdőíves kutatásomat két hét alatt valósítottam meg, aminek eredményeként összesen 107 fős minta vizsgálatát tudtam elvégezni. A mintának az elemzése során különböző módszereket és eszközöket alkalmaztam, hogy megérthessem a vizsgált jelenségeket, illetve összefüggéseket. Az eredmények alapján számos érdekes megfigyelést tettem, amelyek segíthetnek a jövőbeni kutatásokban vagy gyakorlati alkalmazásokban.

Nemek szerinti eloszlás (A minta ebből a szempontból semmiképp nem nevezhető reprezentatívnak, mivel a nők sokkal nagyobb hajlandóságot mutattak a vizsgálatban való részvételre és a minta közel 90%-át tették ki.):

- Nők: 89,7%
- Férfiak: 9,3 %
- Nem nyilatkozott a nemét illetően: 0,9%

Életkor szerinti eloszlás (A korosztályokat vizsgálva megfogalmazható, hogy a válaszadók közel fele-fele arányban voltak 40 évnél fiatalabbak, illetve idősebbek. Kifejezetten alacsonyabb létszámmal a 65 feletti nyugdíjas korosztály volt jelen a mintában.):

- 18-24 év: 10,3 %
- 25-30 év: 15 %
- 31-40 év: 25,2 %
- 41-65 év: 46,7 %
- Nyugdíjas korú: 2,8 %

Képzettség szerinti eloszlás:

- Alapfokú: 6,7 %
- Középfokú: 57,1 %
- Felsőfokú: 36,2 %

Lakóhely szerinti eloszlás:

Főváros: 8,4 %

Város, vármegye székhely: 20,6 %

Község: 71 %

A mintavétel véletlenszerű módon történt, ami azt jelenti, hogy minden egyes potenciális résztvevő azonos eséllyel kerülhetett kiválasztásra, így növelve a kutatás reprezentativitását. A mintavételi eljárás során több demográfiai változót is figyelembe vettem, mint például a kor, nem és az iskolai végzettség, lakóhely. Ezek a változók kulcsfontosságúak voltak a minta kialakításában, mivel ezek befolyásolhatják az emberek döntéseit és motivációit a vidéki élet felé való elköteleződés során.

A minta kialakításakor a korcsoportokat úgy osztottam fel, hogy azok reprezentálják a társadalom különböző életszakaszait, beleértve a fiatal felnőtteket, a családalapítás időszakát élőket, valamint az idősebb korosztályt is. A nemek arányát illetően törekedtem a kiegyensúlyozottságra, hogy mind a férfiak, mind a nők nézőpontját megismerhessem.

Az iskolai végzettség tekintetében pedig a különböző oktatási szinteket képviselő résztvevőket választottam ki, hogy a kutatásom eredményei ne csak egy bizonyos képzettségi szintű csoportra legyenek érvényesek.

A mintavételi folyamat során különös gondot fordítottam arra, hogy a kiválasztott résztvevők megfelelően tükrözzék a vidéki életre való áttérésben érintett demográfiai csoportok sokféleségét. Ezáltal a kutatásom eredményei hitelesebbek és átfogóbbak lettek, lehetővé téve számomra, hogy pontosabb képet alkossak a vidékre költözés motivációjáról.

A kutatásom egyik alappillére az adatgyűjtési folyamat volt, amely során a digitális kor előnyeit kihasználva, online terjesztettem a kérdőívet. A modern technológia segítségével könnyedén elérhettem a célcsoportomat, és széles körben gyűjthettem be az adatokat, amelyek kulcsfontosságúak voltak a kutatásom sikeréhez. A kérdőív kitöltése teljes mértékben önkéntes alapon történt, ami lehetővé tette, hogy a résztvevők kényelmesen, saját időbeosztásuk szerint fejezhessék ki véleményüket és tapasztalataikat.

A kérdőívemet úgy alakítottam ki, hogy az minden lényeges aspektust lefedjen, amely a vidékre költözési döntés mögött meghúzódhat. A kérdések széles skáláját tartalmazta, kezdve a személyes motivációktól, mint például a természetközeli élet iránti vágy, a családi kötődés vagy éppen a nyugalom keresése, egészen a társadalmi-gazdasági tényezőkig, mint a munkalehetőségek, az ingatlanárak vagy a közösségi élet minősége. A kérdőív struktúrája logikus felépítést követett, biztosítva ezzel, hogy a válaszadók számára egyértelmű és követhető legyen, miközben elég rugalmas ahhoz, hogy a válaszadók személyes észrevételeiket is megoszthassák.

A kérdőív tervezésekor különös figyelmet fordítottam arra, hogy a kérdések nyelve egyszerű és közérthető legyen, elkerülve a szakzsargont, hogy a válaszadók széles köre számára legyen érthető. A kérdések úgy lettek megfogalmazva, hogy ösztönözzék a résztvevőket a részletes és őszinte válaszok megadására, így biztosítva, hogy a gyűjtött adatok valóban tükrözzék a vidékre költözés mögött meghúzódó valós motivációkat és körülményeket.

Az adatgyűjtési folyamat során folyamatosan monitoroztam a válaszokat, hogy biztosítsam a kérdőív relevanciáját és hatékonyságát. A válaszadók anonimitásának megőrzése mellett a kérdőív terjesztésekor biztosítottam, hogy a résztvevők tudatában legyenek a kutatás céljának és annak, hogy az általuk megosztott információk hogyan és milyen formában lesznek felhasználva.

4. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELÉSÜK

4.1. Primer kutatási leírás

A kutatásom egy kvantitatív módszertanra épülő kérdőíves felmérés keretében zajlott, melynek célja az volt, hogy feltárjam a vidéki területeken élő lakosság életminőségének különböző aspektusait. A vizsgálat során arra kerestem a választ, hogy a vidéki környezet milyen specifikus tényezőket kínál, amelyek vonzóvá teszik azt a városi élettel szemben. Továbbá, a kutatás arra is kiterjedt, hogy feltárja azokat a kihívásokat és nehézségeket, amelyekkel a vidéken élők nap mint nap szembesülnek. Ezenfelül, a felmérés célja az volt, hogy azonosítsa azokat a pozitív élményeket és előnyöket, amelyeket a résztvevők a vidéki élet során tapasztalnak.

A kutatás során alkalmazott kérdőíves módszertan lehetővé tette, hogy adatokat gyűjtsék a résztvevők preferenciáiról, véleményeiről és életkörülményeiről. Az adatgyűjtés során a válaszadók demográfiai jellemzőit és szubjektív értékeléseit is figyelembe vettem, így biztosítva a kutatás reprezentativitását és megbízhatóságát. A kapott eredmények alapján statisztikai elemzéseket végeztem, amelyek segítségével megállapítottam a vidéki életminőség javítására irányuló potenciális intervenciók és stratégiák hatékonyságát. Az így nyert információk hozzájárulhatnak a vidéki területek fejlesztésének és a lakosság életkörülményeinek javításának tudományos alapú megközelítéséhez.

A kutatásom második szegmensében a városi lakosok véleményét és attitűdjeit vizsgáltam a vidéki élet vonzerejével és potenciális nehézségeivel kapcsolatban. A kérdőíves módszertan segítségével arra kerestem a választ, hogy mely tényezők tehetik a vidéki életet vonzóvá a városi lakosok számára, és milyen motivációk állhatnak a városi környezet elhagyásának hátterében. A felmérés során olyan kérdéseket tettem fel, amelyek arra irányultak, hogy feltárjam, milyen előnyökkel és kihívásokkal társítják a városi lakosok a vidéki életet.

A válaszadók véleményeinek elemzése során különös figyelmet fordítottam azokra a tényezőkre, amelyek ösztönzőként szolgálhatnak a városi életmód feladására és a vidéki területekre való költözésre. Az adatgyűjtés folyamatában a városi lakosok életminőségével kapcsolatos észrevételeiket is figyelembe vettem, hogy megérthessem, milyen szempontok alapján értékelik a vidéki élet lehetőségeit. Ezenkívül a kutatás célja az volt, hogy azonosítsa azokat a specifikus nehézségeket, amelyekre a városi lakosok számítanak, ha vidéki környezetbe költöznének.

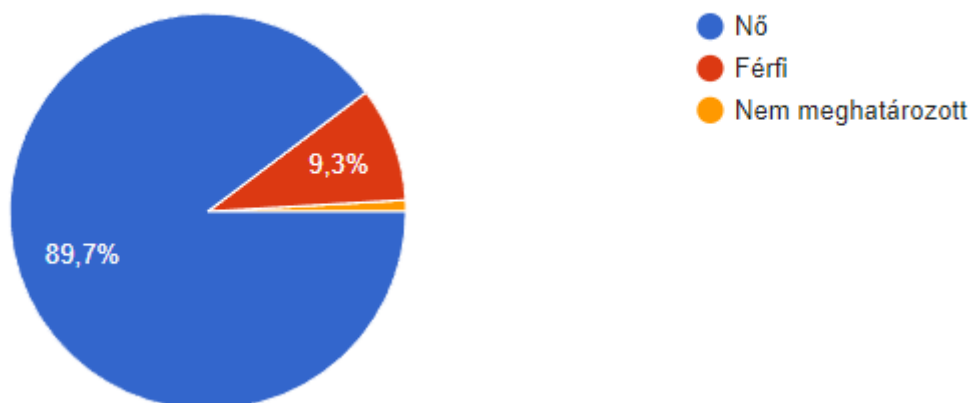
Ezek az eredmények lehetőséget biztosítanak arra, hogy jobban megértsük a városi és vidéki élet közötti átmenet pszichológiai és szociális dinamikáját. A városi lakosok válaszai alapján kialakított profilok segítenek abban, hogy azonosítsuk azokat a kulcsfontosságú tényezőket, amelyek elősegíthetik a városi területekről való elvándorlást, és támogatást nyújthatnak a vidéki területek népességmegtartó képességének növelésében. A kutatás így hozzájárul a vidéki életminőség javítására és a városi-vidéki migrációs trendek megértésére irányuló tudományos diskurzushoz.

4.2. Primer kutatási eredmények

Demográfiai adatokat vizsgálva az alábbi következtetések vontam le (3. ábra):

3. ábra: Válaszadók nemenkénti eloszlása

(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)



A nemi megoszlás alapján látható, hogy a válaszadók túlnyomó többsége nő (89,7%), míg a férfiak aránya jóval alacsonyabb (9,3%). Ezen kívül 0,9% nem nyilatkozott a nemükről.

A válaszadók aránya közti különbség oka lehet, hogy a nők gyakran jobban értékelik a vidéki életmód nyugalma, a természet közelségét és a családi élet lehetőségét. A vidék lehetőséget nyújt a gyerekek számára biztonságosabb környezetre és a családi életre.

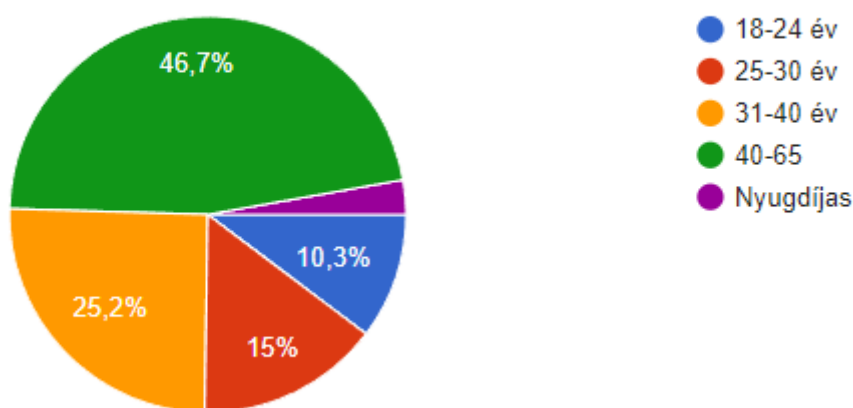
A városok általában gazdasági központok, ahol több munkalehetőség található. A férfiak gyakran a városban maradnak, mert itt könnyebben találnak munkát, magasabb fizetést és

szélesebb körű karrierlehetőségeket. A városi életmód vonzó lehet a fiatalabb generációk számára, akik a városi kultúrát és a dinamikus életstílust preferálják.

A társadalom hosszú ideig meghatározott szerepeket és elvárásokat társított a nemekhez. Például a férfiakat gyakran a családfenntartó szerepével azonosították, míg a nőket a gondoskodó és otthonteremtő szerepekkel. Ezek a hagyományos szerepek befolyásolhatják a vidékre költözési döntéseket.

4. ábra: A válaszadók korcsoportonkénti eloszlása

(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)



1. Fiatalabb korosztály (18-24 év között):

- Kalandvágy és új élmények: a fiatalok gyakran kíváncsiak és nyitottak az új tapasztalatokra. A vidéki élet lehetőséget kínál a természet felfedezésére, a vidéki közösségekkel való kapcsolódásra és az életmódváltásra.
- Tanulás és fejlődés: ebben a korban sokan tanulnak, és a vidéki környezet lehetőséget ad a tudás bővítésére. Például mezőgazdasági munkák, állattartás vagy kézműves tevékenységek révén.

2. Középkorúak (31-40 és 41-65 év között):

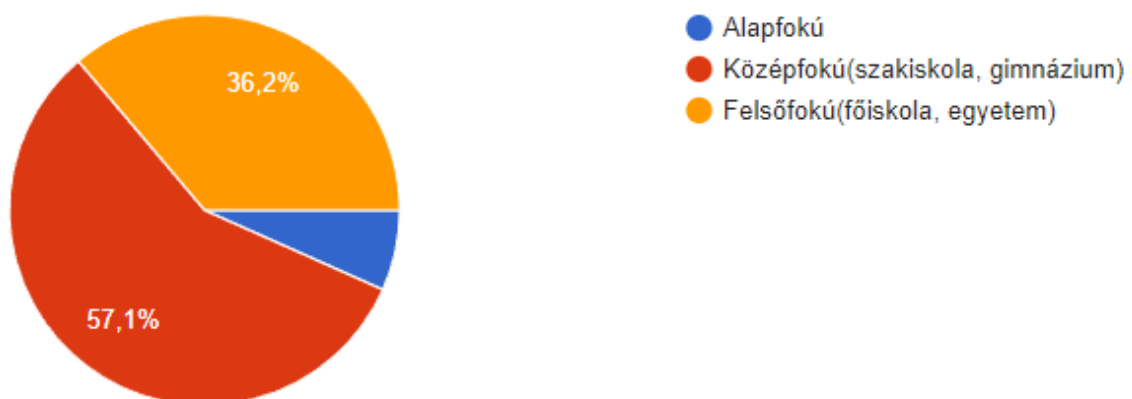
- Anyagi szempontok: ebben a korban az anyagi stabilitás fontos szerepet játszik. A vidéki élet alacsonyabb költségeket jelenthet, például ingatlanvásárlás vagy albérleti díjak terén.
- Életmódváltás: a középkorúak gyakran érzik meg a városi élet stresszét és a rohanást. A vidéki élet lehetőséget ad a lassabb tempóra, a természet közelségére és a családi életre.

3. Nyugdíjasok:

- Nyugodt környezet: a nyugdíjasoknak fontos lehet a csend és a nyugalom. A vidéki élet lehetőséget kínál a pihenésre, a természet élvezetére és a stresszmentes életre.
- Kapcsolódás a közösséghez: a vidéki közösségek gyakran összetartóbbak, és a nyugdíjasok számára lehetőséget adnak a társasági életre és a közösségi eseményekre.

5. ábra: A válaszadók iskolai végzettsége

(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)



1. Alapfokú végzettségűek (6,7%):

- Az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők gyakran találkozhatnak korlátozott munkalehetőségekkel a városokban. A vidéki területeken azonban lehetőség nyílt olyan munkákra, amelyek nem igényelnek magas szintű képzettséget.

2. Középfokú végzettségűek (57,1%):

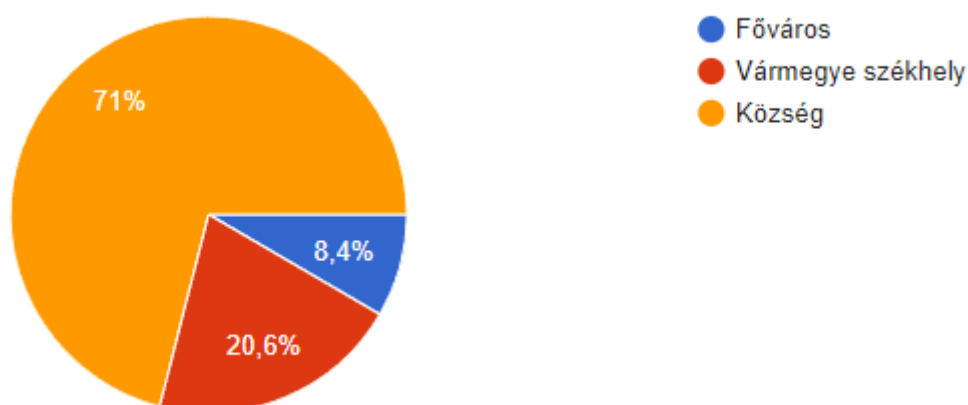
- A középfokú végzettséggel rendelkezők általában rugalmasabbak a munkaerőpiacon. A vidéki élet lehetőséget kínál a munka és a család egyensúlyának megtalálására.
- A középfokú végzettségűek gyakran találkozhatnak olyan munkalehetőségekkel, amelyek nem igényelnek speciális szakértelmet, például mezőgazdasági vagy kereskedelmi munkák.

3. Felsőfokú végzettségűek (36,2%):

- A magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők gyakran a városokban találják meg a számukra vonzó munkalehetőségeket. Azonban a vidéki élet is lehet vonzó számukra, például ha olyan munkát végezhetnek otthonról vagy ha a természet közelsége fontos számukra.

6. ábra: A válaszadók lakóhely szerinti megoszlása

(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)



A válaszadók preferenciái alapján a fővárosban élők kevésbé hajlandóak voltak részt venni a felmérésben, vagy más okok miatt nem válaszoltak. Az ő arányuk mindössze 8,4 %.

A válaszadók 20,6%-a városban él. Ez azt jelenti, hogy a mintavétel során a válaszadók egy ötöde városi környezetben található.

71%-ban községben élő válaszadók csoportjának lakóhelye valószínűleg olyan kisebb településen található, ahol a közösség összetartó, ezért szívesebben vesznek részt kutatásokban, illetve segítenek másoknak.

A vidéken élő lakosok véleménye a vidéki oktatásról és tanulási lehetőségekről igen változatos. A különböző tapasztalatok és nézőpontok alapján kialakult vélemények színes palettát alkotnak, és a vidéki iskolák helyzetét érintő kérdések sokakat foglalkoztatnak.

Az elégedettség arányai:

1. Elégedett csoport (25%): ezen emberek úgy érzik, hogy a vidéki oktatás és tanulási lehetőségek megfelelőek, és elégedettek a jelenlegi helyzettel. Ők valószínűleg olyan településeken élnek, ahol az iskolák magas színvonalon működnek, és a diákok számára megfelelő lehetőségeket biztosítanak.
2. Nem elégedett csoport (47%): ők úgy vélik, hogy a vidéki oktatás fejlesztésre szorul. Az iskolák infrastruktúrája, pedagógiai módszerek vagy a tananyag minősége nem elég jó. Ebben a csoportban lehetnek olyanok is, akik saját tapasztalataik alapján látják, hogy a vidéki iskolák nem tudják megfelelően támogatni a diákok fejlődését.
3. Nem érintett csoport (24%): ők nem érzik, hogy ez a kérdés közvetlenül érinti őket. Lehet, hogy nincsenek gyerekeik, vagy más okok miatt nem érintkeznek közvetlenül a vidéki oktatással.
4. Kritikus vélemény (néhány ember): egyesek úgy gondolják, hogy a “nem vagyok elégedett, fejlesztésre szorul” kifejezés nem fejezi ki megfelelően a véleményüket. Például a vidéki iskolákban jól tanuló diákok sokszor bukdácsolnak a megyeszékhelyi középiskolákban. Az átmenet a vidéki iskolák és a városi középiskolák között néha nehéz lehet, és a diákoknak szükségük van támogatásra és lehetőségekre a sikeres továbbtanuláshoz.

5. Bezárás ellen küzdő iskolák: sok vidéki iskola küzd a bezárás ellen. Ezek a kis közösségek számára fontos intézmények, és a bezárásuk súlyosan érintené a helyi lakosokat. Az ilyen iskolák fenntartása és fejlesztése kihívást jelent a kormánynak és az önkormányzatoknak.

7. ábra: A válaszadók véleménye a vidéki oktatásról

(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)



A vidéki infrastruktúra, különösen az úthálózat és a közlekedés, az emberek életminőségét és a gazdasági fejlődést alapvetően befolyásolja. A válaszadók véleménye ezen a területen igen változatos, és a különböző nézőpontokból kialakult vélemények színes palettát alkotnak.

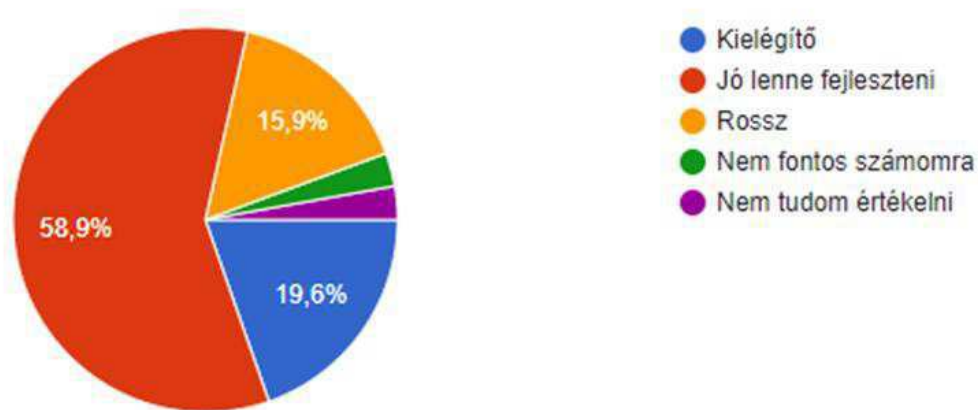
Az elégedettség arányai:

1. Elégedett csoport (19,6%): ezen emberek úgy érzik, hogy a vidéki infrastruktúra megfelelő, és elégedettek a jelenlegi helyzettel. Ők valószínűleg olyan településeken élnek, ahol az úthálózat jól kiépített, a közlekedés gördülékeny, és a szolgáltatások elérhetőek.
2. Akik szerint fejlesztésre szorul (58%): szerintük a vidéki infrastruktúra jó lenne, de további fejlesztésekre van szükség. Az úthálózat minőségének javítása, a közlekedési lehetőségek bővítése és a szolgáltatások fejlesztése fontos lenne a vidéki lakosság számára.

3. Elégedetlen csoport (16%): ők úgy vélik, hogy a vidéki infrastruktúra rossz. Az utak állapota, a közlekedési lehetőségek hiánya és a szolgáltatások elégtelensége negatívan befolyásolja az életüket.
4. Akik számára nem releváns (kisebb arányban): néhány ember számára a vidéki infrastruktúra nem prioritás. Lehet, hogy más területeken látják a fejlesztési szükségleteket, vagy egyszerűen nem érinti őket közvetlenül.
5. Nem tudják értékelni csoport (kisebb arányban): vannak olyanok, akik nem tudják értékelni a vidéki infrastruktúrát. Ez lehet, hogy a tapasztalatlanságukból vagy más okokból adódik.

8. ábra: A válaszadók véleménye a vidéki infrastruktúra helyzetéről

(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)



Ezenfelül, a vidéken élők nehezebben férnek hozzá magasabb színvonalú egészségügyi ellátáshoz, és korlátozottabbak a bevásárlási, valamint szórakozási lehetőségeik.

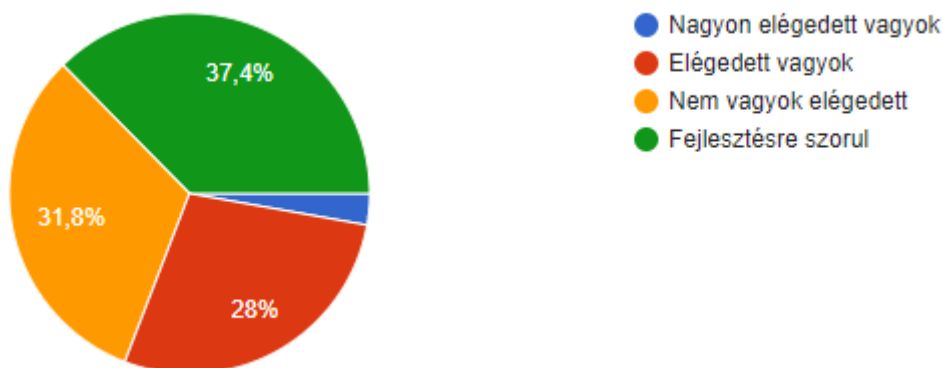
Az elemzés eredményei alapján a vidéken elérhető szolgáltatásokkal kapcsolatos elégedettség viszonylag alacsony. A válaszadók mindössze 2%-a nyilatkozott úgy, hogy nagyon elégedett, míg a 28% elégedettnek mondta magát. Ugyanakkor a 32% nem elégedett, és a 38% szerint a szolgáltatások komoly fejlesztésre szorulnak.

Ezek az eredmények azt mutatják, hogy a vidéki területeken további erőfeszítéseket kell tenni a szolgáltatások minőségének javítása érdekében. A válaszadók véleménye alapján a

szolgáltatások fejlesztése kiemelkedően fontos, és meg kell találnia a módját annak, hogy a lakosság elégedettségét növelje.

9. ábra: Szolgáltatások elégedettségi felmérése

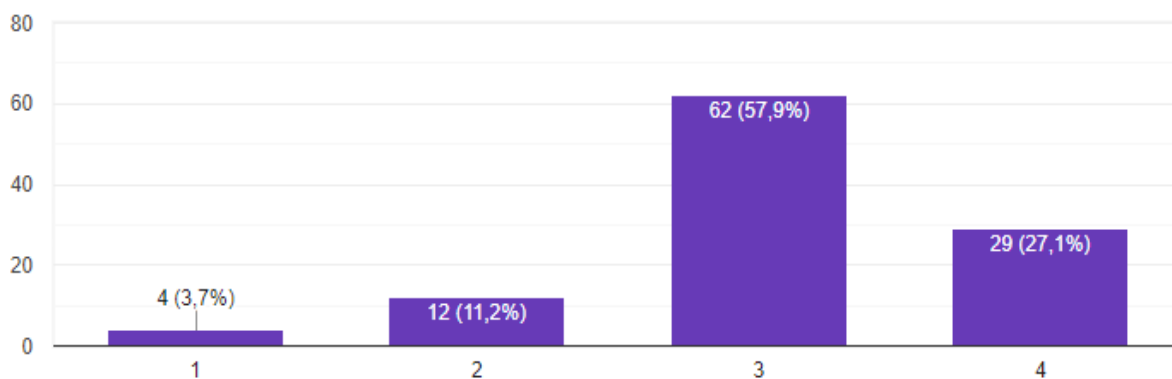
(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)



Mindezeknek ellenére, sokan úgy vélik, hogy életminőségük jobb, mint amit a városi környezet nyújthatna, és erősebb kötődést éreznek otthonukhoz. A megkérdezettek fele kifejezetten elégedett a vidéki élet adta előnyökkel és lehetőségekkel. Ez a paradox helyzet rávilágít arra, hogy az életminőség szubjektív megítélése nem csupán a rendelkezésre álló szolgáltatások és infrastruktúra színvonalától függ, hanem számos egyéb tényezőtől is, mint például a közösségi kapcsolatok minőségétől, a természeti környezettől, és az egyéni életstílus preferenciáktól.

10. ábra: Elégedettségi felmérés a vidéki életről általánosságban

(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)



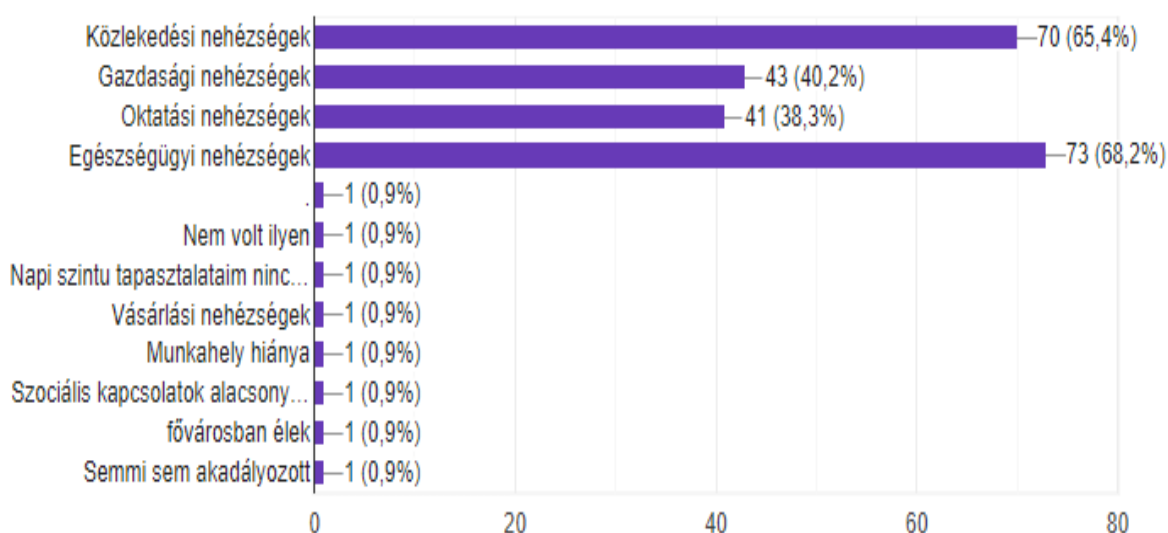
A megkérdezettek által kevésbé okoz problémát a munkaerő piacon való elhelyezkedés, ez pozitív jelenség, amely több okra vezethető vissza. Egyrészt, ez azt sugallhatja, hogy a vidéki régiókban elegendő munkahely áll rendelkezésre, ami összhangban van a munkaerő-piaci kereslettel és kínálattal. Másrészt, a vidéki területek gazdasági struktúrája gyakran eltér a városi régióktól, ahol a mezőgazdaság és a kisvállalkozások dominálnak, ezáltal más típusú munkalehetőségeket kínálva.

A vidéki élet során számos kihívással találkozhatnak az emberek. A válaszadók közül 65% számolt be közlekedési nehézségekről, ami arra utal, hogy a tömegközlekedési lehetőségek korlátozottak lehetnek vidéken. A gazdasági nehézségek is jelentősek, hiszen a válaszadók 40%-a említette ezt a problémát. Az oktatási nehézségek szintén fontos tényezők, hiszen a válaszadók 38%-a tapasztalt ilyen problémákat. Az egészségügyi ellátás terén is komoly kihívások vannak, hiszen a válaszadók 68%-a szerint ez a terület fejlesztésre szorul.

Ugyanakkor érdekes módon az emberek csak elenyésző arányban számoltak be mindennapi nehézségekről és munkahelyhiányról. Ez azt mutatja, hogy a vidéki élet más jellegű kihívásokat tartogat, és a válaszadók fókuszukat inkább a közlekedésre, gazdaságra, oktatásra és egészségügyre helyezték.

11. ábra: Vidéki életben található nehézségek értékelése

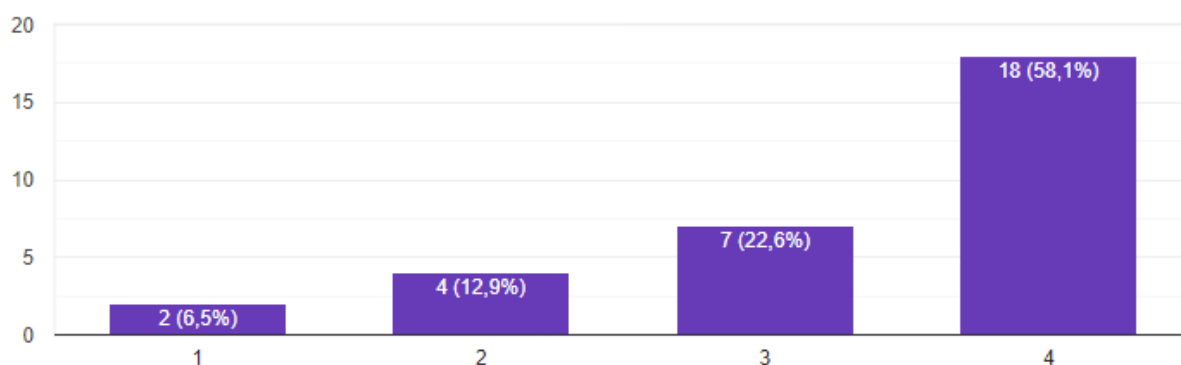
(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)



A városi lakosok körében végzett felmérések azt mutatják, hogy a megkérdezettek jelentős része számára kiemelten fontos lenne a friss, helyi termelőktől származó élelmiszerek könnyebb hozzáférhetősége. Ez a tendencia összefüggésben állhat azzal az ösztönző hatással, amelyet a helyi gazdaság és fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok támogatása jelenthet.

12. ábra: Városi lakosok fontossági besorolása a friss, helyi termékekről

(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)



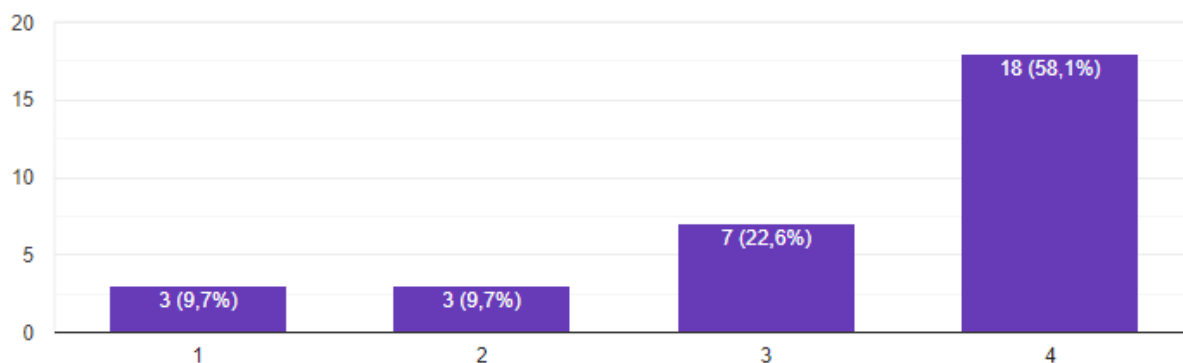
(1-egyáltalán nem fontos,2-nem fontos,3 fontos,-4 nagyon fontos)

Továbbá, a városi életvitel általában kevesebb lehetőséget biztosít a családi együttlétre és a természetközeli életmódra, ami szintén fontos szempont lehet a városban élők számára. A biztonságosabb környezet iránti igényük pedig rávilágít arra a társadalmi kihívásra, amellyel a városi területeknek szembe kell nézniük. Ezek az eredmények felhívják a figyelmet arra, hogy a városi lakosok életminőségének javítása érdekében szükség van a helyi termelők támogatására, a családi értékek előtérbe helyezésére, valamint a természetközeli és biztonságos környezet megteremtésére.

A városi lakosok körében végzett kutatások egyre inkább rámutatnak arra, hogy a vidéki életforma iránti vágy nem csupán romantikus idealizmus, hanem egy konkrét, jobb életminőség utáni törekvés eredménye. A stresszmentesebb életmód iránti igény, amely a városi élet gyakran hektikus és követelőző természetével áll ellentétben, egyre több embert ösztönöz arra, hogy vidéki környezetben képzelje el a jövőjét. A csendesebb, nyugodt környezet, ahol a természet közelsége és a kisebb közösségek által nyújtott társadalmi támogatás hozzájárul az egyének mentális és érzelmi jólétéhez, vonzó alternatívát kínál a városi zaj és nyüzsgés helyett.

13. ábra: Családdal töltött idő jelentősége a városban élők szerint

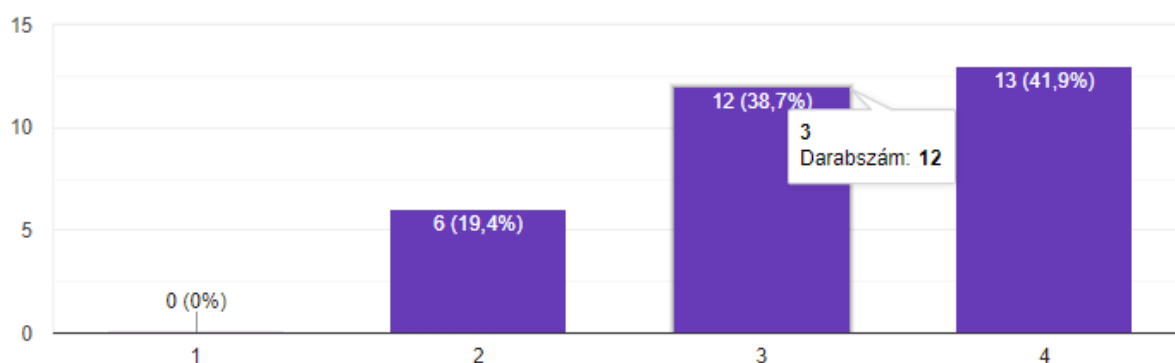
(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)



(1-egyáltalán nem fontos,2-nem fontos,3 fontos,-4 nagyon fontos)

14. ábra: Stresszmentes vidéki életmód jelentősége

(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)

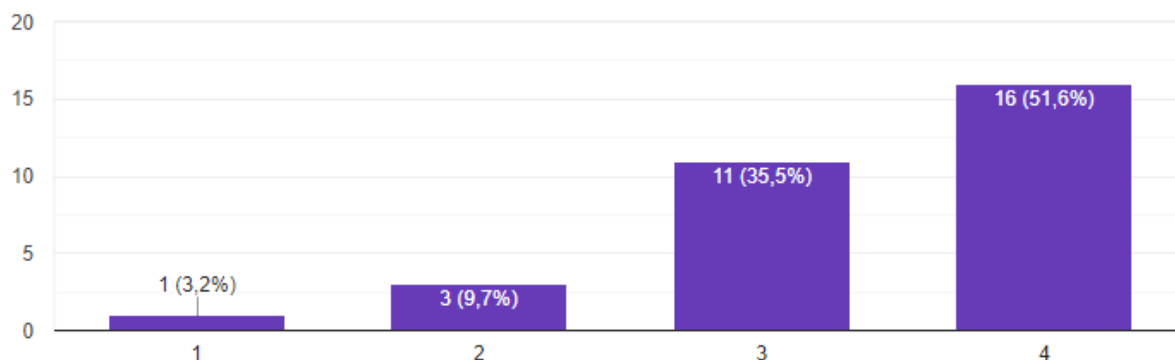


(1-egyáltalán nem fontos,2-nem fontos,3 fontos,-4 nagyon fontos)

Az egészséges életvitel, amely magában foglalja a kiegyensúlyozott táplálkozást, a rendszeres fizikai aktivitást és a mentális egészség megőrzését, szintén fontos szempont a vidéki életforma mellett érvelők számára. A vidéki területeken gyakran könnyebb hozzáférni a friss, helyi termelésű élelmiszerekhez, és több lehetőség nyílik a szabadban végzett aktivitásokra, ami elősegíti az egészséges életmód fenntartását.

16. ábra: Egészségesebb életmódra való lehetőség fontossága

(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)

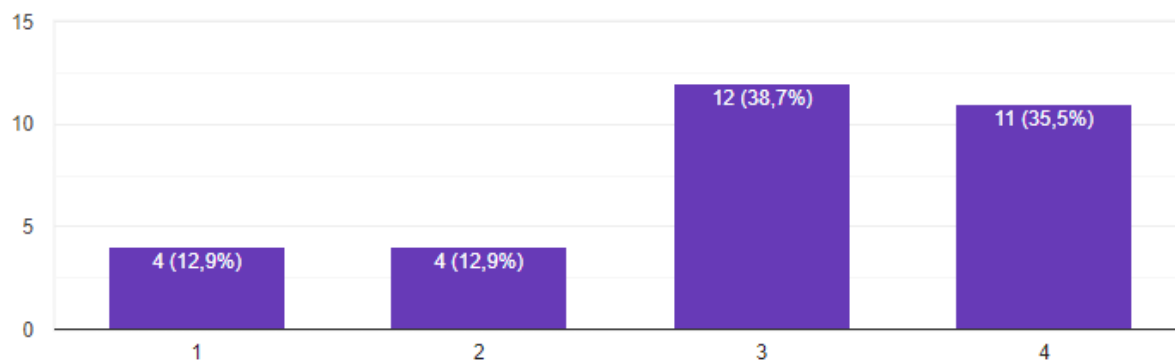


(1-egyáltalán nem fontos,2-nem fontos,3 fontos,-4 nagyon fontos)

A dugómentes közlekedés és a jobb parkolási lehetőségek iránti igény kifejezi a városi lakosok vágyát egy hatékonyabb és kevésbé stresszes napi rutinra. A városi területeken tapasztalható forgalmi torlódások és parkolási nehézségek jelentős stresszforrást jelentenek, és negatívan befolyásolják az életminőséget. A vidéki területeken ezek a problémák gyakran kevésbé égetőek, ami hozzájárul a nyugodtabb mindennapokhoz.

16. ábra: Stresszmentesebb napi rutin fontossága

(Forrás: Saját kérdőíves vizsgálat alapján, 2024.)



(1-egyáltalán nem fontos,2-nem fontos,3 fontos,-4 nagyon fontos)

Összességében, a városi lakosok által megfogalmazott igények rámutatnak arra, hogy a vidéki életforma nem csupán egy alternatíva, hanem egyre inkább egy preferált életmód lehet számukra. A városi tervezésnek és fejlesztésnek figyelembe kell vennie ezeket az igényeket, és olyan stratégiákat kell kidolgoznia, amelyek elősegítik a stresszmentes, egészséges és kényelmes életvitel kialakítását a városi környezetben is, miközben tiszteletben tartja azokat, akik a vidéki életforma mellett döntenek. Ez magában foglalhatja a zöldterületek növelését, a közösségi közlekedés fejlesztését, és a helyi termelők támogatását, amelyek mind hozzájárulnak a városi és vidéki lakosok életminőségének javításához.

A városi lakosok körében végzett felmérések alapján megállapítható, hogy a vidéki életforma iránti vonzalom jelentős mértékben növekedhetne, amennyiben a vidéki területeken is elérhetővé válna a jól kiépített, magas sebességű internet-hálózat. A digitális infrastruktúra fejlesztése és a széles sávú internet-hozzáférés biztosítása kulcsfontosságú tényező a modern társadalomban, amely lehetővé teszi az információ és a kommunikáció gyors és hatékony áramlását, valamint a digitális gazdaságban való részvételt.

A városi lakosok számára a vidéki életforma vonzerője többek között abban rejlik, hogy lehetőséget biztosít egy nyugodtabb, természetközeli környezetben való életre, ahol a stressz szintje alacsonyabb, és a közösségi kapcsolatok szorosabbak lehetnek. Azonban a munka és a mindennapi élet szempontjából elengedhetetlen a megbízható internet-hálózat megléte, amely hozzáférést biztosít a távmunkához, az online oktatáshoz, az e-kereskedelmi lehetőségekhez és a digitális szolgáltatások széles skálájához.

A városi lakosok által megfogalmazott igények rávilágítanak arra, hogy a vidéki életforma vonzerőjének növelése érdekében fontos a digitális infrastruktúra fejlesztése, amely hozzájárulhat a vidéki területek gazdasági és társadalmi integrációjához, valamint a vidéki lakosok életminőségének javításához. A jól kiépített internet-hálózat biztosítása tehát nem csupán technológiai kérdés, hanem a társadalmi és gazdasági fejlődés előmozdításának alapvető eleme is.

A városi lakosok körében végzett felmérések gyakran tükrözik azt a nézetet, hogy a vidéki életforma akkor válna vonzóbbá számukra, ha az életmód költséghatékonyabb lenne. A költséghatékony életmód fogalma magában foglalja az alacsonyabb életfenntartási költségeket, a kedvezőbb ingatlanárakat, és a gazdaságosabb mindennapi kiadásokat. A tudományos megközelítésben ezek a tényezők a gazdasági viselkedés és a fogyasztói döntéshozatal fontos elemei, amelyek befolyásolják az egyének és családok települési preferenciáit.

A vizsgálat során elemeztem, hogy a pandémiás időszak milyen hatással volt az emberek mindennapi életére, és hogy ezt az időszakot hol találták kevésbé megterhelőnek. Az adatgyűjtés során kiderült, hogy a vidéki lakosok többsége úgy vélekedett, hogy a vidéki életmód számos előnnyel járt a városihoz képest a járvány alatt. A természetes környezet, a sűrűsödő társadalmi kapcsolatok és a kisebb népsűrűség révén a vidéki területeken élők sokkal könnyebben navigálhattak a pandémia által okozott kihívások között.

A városi lakosság körében végzett felmérés eredményei azt mutatják, hogy a válaszadók fele számára fontos vagy nagyon fontos szempont volt a fertőzés elkerülésének könnyebbége a vidéki területeken. Ez a nézet azonban nem volt egyöntetű; a megkérdezettek másik fele nem tartotta jelentősnek.

5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

5.1. Következtetések

Annak ellenére, hogy a vidéki élet során számos nehézséggel találkozhatnak az emberek, mégis szeretnek ott élni. Ez azt sugallja, hogy a vidéki környezetben megtalálják azokat az értékeket és előnyöket, amelyek fontosak számukra. Lehet, hogy a csend, a természet közelsége vagy a közösségi élet vonzza őket. A vidéki élet pozitívumai közé tartozhatnak a csendes utcák, a természet szépsége, a friss levegő, a kisebb stressz és a közösségi kapcsolatok.

Azonban a válaszadók egyértelműen jelezték, hogy a vidéki élet fejlesztésekre szorul. Ez lehet infrastrukturális, gazdasági vagy szolgáltatások terén. A fejlesztések lehetnek például az úthálózat javítása, a munkahelyteremtés, az egészségügyi ellátás bővítése vagy a kulturális programok fejlesztése.

A városi lakosok számára fontos a természet közelsége és az idő, amit a családjukkal tölthetnek. Ez azt mutatja, hogy a természet és a családi élet fontos szempontok a városi lakosok számára is. A városi élet gyakran rohanó és stresszes lehet, így a természetben való pihenés és a családi idő kiemelkedő jelentőséggel bír. Emellett a home office lehetősége is vonzó lehet a városi lakosok számára, mivel ez lehetővé teszi a munka és a családi élet egyensúlyának fenntartását. A helyi termelőktől származó cikkek pedig hozzájárulhatnak a fenntartható életmódhoz és a közösség támogatásához.

A vidéki életben általában kevesebb parkolási nehézséggel és forgalmi dugóval kell szembenézni. Ez a városi élettel szemben jelentős előny lehet, mivel kevesebb időt kell tölteni a közlekedésre és a parkolóhely keresésére. A városi lakosok számára ezért a vidéki élet kényelmes és stresszmentes lehetőséget kínál.

Összességében a vidéki élet és a városi élet közötti választás számos tényezőtől függ, és mindenki más prioritásokat állít. A fejlesztésekkel a vidéki élet minősége tovább javítható, és az emberek még inkább élvezhetik a vidéki környezet előnyeit.

5.2. Javaslatok

Az emberek vidéken való életre való motiválására sok lehetőség akad, amelyeket pályázatok és önkormányzati hirdetések segítségével lehetne hatékonyan előmozdítani.

1. Ingatlanvásárlási Pályázatok:

Célja az ingatlanvásárlás támogatása vidéki területeken, olyan családok vagy fiatal párok számára, akik vidéken szeretnének letelepedni, de anyagi nehézségekkel küzdenek. A pályázatok lehetnek támogatások, kedvezményes hitelkonstrukciók vagy akár ingyenes telekajánlatok.

2. Önkormányzati Hirdetések:

Az önkormányzatok hirdethetnek olyan lehetőségeket, mint például 1 Ft-os telekajánlatok. Ezek a hirdetések vonzóak lehetnek azoknak, akik olcsóbban szeretnének ingatlant építeni. Érdemes lenne rendszeresen tájékoztatni a lakosságot az eladó ingatlanokról, telekajánlatokról és egyéb lehetőségekről. Akár egy erre létrehozott gyűjtő platformon.

3. Home Office Támogatás:

Az otthoni munkavégzés lehetősége vonzó lehet azoknak, akik vidéken szeretnének élni, de a munkahelyük a városban van. A munkáltatók összefogva az önkormányzatokkal kialakíthatnának olyan programot, amellyel támogatják a home office infrastruktúra kiépítését, például gyors internetkapcsolatot és munkahelyi berendezéseket.

4. Termelői Piacok és Fenntartható Életmód:

Az önkormányzatok, gazdakörök támogathatják a helyi termelőket és a fenntartható életmódot. Például rendszeresen szervezhetnek termelői piacokat, ahol a helyi termelők értékesíthetik portékáikat. A fenntartható életmód előnyeit és lehetőségeit is népszerűsíthetik, például a komposztálást, a környezetbarát közlekedést és az alternatív energiák használatát.

5. Kulturális és Sportesemények:

Rendszeresen szervezzenek kulturális és sporteseményeket, versenyeket vidéken. Ezek nemcsak a helyi lakosoknak, hanem a városi lakosoknak is vonzóak lehetnek. Az események lehetnek koncertek, kiállítások, falunapok vagy sportversenyek.

6. Közösségi Programok és Szociális Támogatás:

Az önkormányzatok támogathatják a közösségi programokat, például klubokat, szakköröket vagy közösségi rendezvényeket. Ezek segíthetnek az embereknek kapcsolatokat építeni és beilleszkedni a vidéki közösségbe. A szociális támogatás lehetőségei is fontosak, például a gyermekgondozás, az idősek ellátása vagy a rászorulóknak segítése.

6. ÖSSZEFOGLALÁS

A vidéki és városi élet között számos különbség van, amelyek befolyásolják az emberek mindennapi életét, életmódját és perspektíváját.

Lakóhely és életkörülmények: a városokban általában sűrűbben lakott területeken találhatóak a házak, míg a vidékeken inkább kisebb települések, falvak és mezőgazdasági területek találhatóak. Ezért a városokban kevésbé valószínű, hogy saját kerttel rendelkező házban élnek az emberek, míg vidéken ez gyakoribb. A városi életet jellemzik a többszintes lakásépületek és a városi infrastruktúra, mint például bevásárlóközpontok, parkok és közösségi terek, míg vidéken kevésbé fejlett az infrastruktúra és a közösségi terek elérhetősége.

Munka és foglalkoztatás: a városi területeken általában több munkalehetőség áll rendelkezésre, és sokkal nagyobb a foglalkoztatási lehetőségek választéka. Számos multinacionális vállalat és üzletközpont található a városokban, amelyek több munkahelyet kínálnak. A vidéki területeken a mezőgazdaság és az agrárium dominál, így az emberek gyakran mezőgazdasági vagy állattartási tevékenységgel foglalkoznak, vagy kisebb vállalkozásokat alapítanak. Ennek eredményeként vidéken általában kevesebb munkahely áll rendelkezésre.

Életvitel és életmód: a városokban az emberek általában életük jelentős részét a munkával töltik, és gyakran stresszes életvitelt folytatnak. A csúcsforgalom, a hosszabb munkaidő és a városi nyüzsgés miatt a városi emberek gyakran rohanó életmódot és gyorsabb tempót követnek. A vidéki életvitel általában nyugodtabb alapokra épül. Az emberek gyakran közel állnak a természethez és az egyszerűbb életmódhoz. Több időt töltenek családjukkal és barátaikkal, és gyakran élvezik a vidéki élet kínálta természetes szépségeket és szabadidős tevékenységeket.

Költségek és árak: a városi élet általában drágább lehet, mint a vidéki élet, különösen a lakhatás és a közlekedés tekintetében. A városokban magasabbak az ingatlanárak és a bérleti díjak, valamint a közlekedési költségek. Ezenkívül a városokban a termékek és szolgáltatások általában drágábbak lehetnek a nagyobb kereslet miatt. Vidéken a lakásárak általában olcsóbbak, és a mindennapi költségek is alacsonyabbak.

Kulturális és szociális színtér: a városokban több kulturális program, múzeum, színház és étterem található, ezáltal széles körű kulturális élmények állnak rendelkezésre. Vidéken ezzel szemben kevesebb kulturális intézmény található, de gyakran élénk a helyi közösségi élet és a hagyományos fesztiválok. Míg a városokban több kulturális sokszínűség és multikulturalizmus tapasztalható, a vidéki területeken általában homogénebb a közösség és a kultúra.

Ezen különbségek miatt a városi és vidéki élet különböző lehetőségeket és kihívásokat nyújt az emberek számára, akik döntenek, hogy hol szeretnének élni és hogyan szeretnének élni.

6 FELHASZNÁLT IRODALOM

- Bajmócy P. (2003): Szuburbanizáció a budapesti agglomeráción kívüli Magyarországon. Doktori (PhD) értekezés tézisei, Szegedi Tudományegyetem, Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék, 14 p.
- Bajmócy P. (2014): A szuburbanizáció két évtizede Magyarországon. = Észak-magyarországi Stratégiai Füzetek 11(2), pp. 6-17.
- Bajnai L. (2014): Urbanisztika és stratégia-alkotás e-learninges tananyag kézirat. nemzeti Közzolgálati Egyetem, 45 p.
- Berry, B. (1976): The Counterurbanization Process: Urban America since 1970. In Berry, B. (ed.): Urbanization and Counter-urbanization – Urban Affairs Annual Reviews 11, pp. 17-30.
- Biczó D. (2013): Tervezés a térségek gazdaságfejlesztésében az ökológiai lábnyom modelljéből kiindulva. In: Lukovics M. – Savanya P. (szerk.): Új hangsúlyok a területi fejlődésben. JATEPress, Szeged, pp. 243-260.
- Bihari I. (2019): A falvakban élő fiatalok jövőképe. = Metszetek – Társadalomtudományi Folyóirat 8(3), pp. 167-183.
- Bihari I., Horzsa G. & Molnár É. (2023): Koronavírus-járvány magyar vidéki terekben. In: Csurgó B. & Kovách I. (szerk.) A Covid-19-járvány a falvakban és a városokban. Társadalomtudományi Kutatóközpont, Budapest, pp. 10-33.
- Biró A. Z. & Bodó J. (2020): Iskolai oktatás egy vidéki társadalom szemszögéből. = Tér és Társadalom 34(4), pp. 143–157. DOI: 10.17649/TET.34.4.3307.
- Botos K. (2018): Az előregedő társadalom problémái. = Polgári Szemle 14(4–6), pp. 95–104. DOI: 10.24307/psz.2018.1208
- Carvalhais I. (2022) (előadó): JELENTÉS az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről – az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé. Európai Parlament, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2022-0269_HU.html
- Champion, A. G. (1989): Counterurbanization in Britain. = The Geographical Journal 155(1), pp. 52-80.

Csizmady A. & Csurgó B. (2012): A városból vidékre költözők beilleszkedési stratégiái. In: Kovách I., Dupcsik Cs., P. Tóth T. & Takács J. (szerk.) Társadalmi integráció a jelenkori Magyarországon. MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont, pp. 149-166.

Csurgó B. (2011): Vidéken lakni és vidéken élni. = Társadalomtudományi Szemle 1(2), pp. 35-47.

Csurgó B. (2013): „VIDÉKEN LAKNI ÉS VIDÉKEN ÉLNI” – A városból vidékre költözők hatása a vidék átalakulására: a város környéki vidék. MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont – Argumentum, 176 p.

Csurgó B. & Szatmári A. (2014): Vidéki kultúra, helyi közösség és lokális identitás. A kulturális örökség szerepe a lokális identitásépítésben és a helyi közösségfejlesztésben Hajdúdorogon és Hajdúhadházon. = Metszetek 3(3), pp. 33-51.

Dajnoki, K., Szabados, G. N., Kulcsár, G., Kőmíves, P. M., & Bácsné Bába, É. (2018): „Return to the Countryside” – a Qualitative Approach of Students’ Opinions About Rural Life. International Journal of Engineering and Management Sciences, 3(5), 204-216.

Dövényi Z. (2009): A belső vándormozgalom Magyarországon: folyamatok és struktúrák. = Statisztikai Szemle 87(7-8), pp. 748-762.

Dudás R. (2013): A szuburbanizáció és a dezurbanizáció folyamatai Magyarországon az érintett települések önkormányzatainak szemszögéből. = Településföldrajzi Tanulmányok 2(3), pp. 20-31.

Egészségvonal (2023): Okoseszközök és a digitális világ hatása a gyermekek egészségére. <https://egeszsegvonal.gov.hu/maradj-egeszseges/digitalis-egeszseg/2033-az-okoseszkozok-a-digitalis-vilag-hatasa-a-gyermekek-egeszsegere.html>

Európai Bizottság (2021): Hosszú távú jövőkép a vidéki területek számára: az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó uniós vidéki területekért. https://ec.europa.eu/regional_policy/hu/newsroom/news/2021/06/30-06-2021-long-term-vision-for-rural-areas-for-stronger-connected-resilient-prosperous-eu-rural-areas

Farkas J. Zs. – Csatári B. (2009): A területhasználat változásai. = Gazdálkodás 53(5), pp. 413-423.

Finta I. & Horeczki R. (2023): Vidékfejlesztési programok jellegzetességei a periférikus térségekben. = Tér és Társadalom 37(3), pp. 53–76. DOI: 10.17649/TET.37.3.3504.

Forbes (2021): Minden ötödik település elnéptelenedhet Magyarországon. <https://forbes.hu/uzlet/magyarorszag-falvak-demografia-kutatas/>

GKI (2021): A lassú kihalás fenyegeti a magyar települések egyötödét. <https://www.gki.hu/wp-content/uploads/2021/08/Eloregedes.pdf>

Greendex (2021): Egy kisváros is megvalósíthatja a fenntartható életmódot. <https://greendex.hu/egy-kisvaros-is-megvalosithatja-a-fenntarthato-eletmodot/>

Horeczki R. (2021): Értékes vidéki térségek a koronavírus-járvány idején. = Kárpát-haza Szemle - A Kárpát-medencei magyarságkutatás interdiszciplináris szakmai folyóirata 2021/1-2. pp. 16-22.

Horzsa G. (2022): Vidékfejlesztés és vándorlás. Vidékfejlesztési programok elvándorlásra és vándorlási hajlandóságra gyakorolt hatása magyarországi községek lakói körében. = Társadalomtudományi Szemle 12(1), pp. 105-112. DOI: 10.18030/socio.hu.2022.1.105

Jankovics K. (2018): Az individuum biztonsága vidéki térben. = Studia Mundi – Economica 5(1), pp. 13-23. DOI: <https://doi.org/10.18531/Studia.Mundi.2018.05.01.13-23>

Katonáné Kovács J., Varga E. & nemes G. (2017): Fókuszban a társadalmi innováció folyamata a magyar vidéken. = Észak-magyarországi Stratégiai Füzetek 14 (1), pp. 6-19.

Kocsis J. B. (2007): Városok válsága és reneszánsza az ezredfordulón. = Szociológiai Szemle 7(3-4), pp. 183-198.

Kovács I. (2012): A vidék az ezredfordulón. A jelenkori magyar vidéki társadalom szerkezeti és hatalmi változásai. MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont – Argumentum, 244 p.

Kovács A. D., Farkas J. Zs. & Perger É. (2015): A vidék fogalma, lehatárolása és új tipológiai kísérlete. = Tér és Társadalom 29(1), pp. 11-34. DOI: 10.17649/TET.29.1.2674

KSH (2019): Családház- és társasházi lakásarak változása a hazai funkcionális várostérségekben 2014–2018. https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/urban_audit/index.html#alegszorosabbkapcsolatavonzskrzetbenfekvcsaldihzakraisajvedelmekktttvan

Lennert, J. (2017): A visegrádi országok vidéki tereinek rendszerváltás utáni vándorlási folyamatai. = Területi Statisztika 57(3), pp. 272-293. DOI: 10.15196/TS570302

Lennert J. (2019): A magyar vidék demográfiai jövőképe 2051-ig, különös tekintettel a klímaváltozás szerepére a belső vándormozgalom alakításában. = Területi Statisztika 59(5), pp. 498-525. DOI: 10.15196/TS590503

Lőke Zs., Kovács E. & Bacsó Zs. (2020): Miért választották a Nyugat-Balatont? A külföldi ingatlanvásárlások motivációi a Nyugat-Balaton térségében. = TVT Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok 5(2), pp. 42-54.

Morvay Sz. (2017): A helyi kultúra szerepe a fenntartható vidékfejlesztésért – kisvárosi megközelítés. MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG XV. VÁNDORGYŰLÉSE: Dualitások a regionális tudományban, Mosonmagyaróvár, 2017. október 19–20.

Nagy H. (2018): A helyi gazdaság szereplőinek együttműködési lehetőségei a vidéki térségek versenyképességének fokozására. = Studia Mundi – Economica 5(1), pp. 24-32.

Nemes G., Tomay K., Sulyok J. & Orbán É. (2022): Vidéki turizmus és dzsentifikáció a pandémia idején. In: Horeczki R. – Szabó T. (szerk.) A vidéki Magyarország a pandémia korában - IX. Falukonferencia, KRTK RKI, Pécs, pp. 197-208.

Pénzcentrum (2021): Nincs mit szépíteni: szép lassan előregszik, kihál a magyar vidék. <https://www.penzcentrum.hu/gazdasag/20210811/nincs-mit-szepiteni-szep-lassan-eloregszik-kihal-a-magyar-vidék-1116889>

Sárosi-Blága, A. (2022): Iskolavezetők és vidéki elitszerepek. = Acta Medicinæ et Sociologica 13(35), pp. 54-70. DOI: 10.19055/ams.2022.11/29/3

Szörényiné Kukorelli I. (2015): Vidéki térségeink innovációt befogadó képessége – Egy kutatás tapasztalatai. = Tér és Társadalom 29(1), pp. 97-115.

Teveli-Horváth, D. & Varga, V. (2023): A magyar kreatív fiatalok lakóhelyválasztási preferenciái és annak változása a COVID-19 fényében. = Tér és Társadalom 37(1), pp. 71–91. DOI: 10.17649/TET.37.1.3414.

Tomay K. & Lajos V. (2022): A képzelt vidék – a lehetséges, megteremtett és megélt vidékiség. = Szociológiai Szemle 32(1), pp. 4-14. DOI: 10.51624/SzocSzemle.2022.1.1

Tomay K. & Völgyi B. (2022): Közösség és dzsentifikáció egy vidéki településen. = Szociológiai Szemle 32(1), pp. 65-87. DOI: 10.51624/SzocSzemle.2022.1.4

Vetőné Mózner, Zs. (2014): Fenntartható élelmiszer-fogyasztás? – Lehetőségek az ökológiai lábnyom csökkentésére a magyar lakosság körében. = Budapest Management Review 45(7-8), pp. 2-14.

Vikor Z. Á. & Kis K. (2018): A lakóhelyi szuburbanizáció hatásainak vidékszociológiai vizsgálata Deszken. = Jelenkori Társadalmi és Gazdasági Folyamatok 13(1-2), pp. 117-38.

Vulcz L. (2017): A Vidékfejlesztési Program (2014–2020) végrehajtásának tapasztalatai. = Gazdálkodás 61(3), pp. 207-222.

Vulcz L. (2023): Merre tart az európai és a hazai vidékfejlesztés? = Gazdálkodás 67(3), pp. 267-276.

ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE:

1. ábra: Vidéki térségek lehatárolására alkalmazott hazai járáskategóriák
 2. ábra: Magyarország vármegyéinek város-vidék besorolása
 3. ábra: Válaszadók nemenkénti eloszlása
 4. ábra Válaszadók korcsoportonkénti eloszlása
 5. ábra: A válaszadók iskolai végzettsége
 6. ábra: A válaszadók lakóhely szerinti megoszlása
 7. ábra: A válaszadók véleménye a vidéki oktatásról
 8. ábra: A válaszadók véleménye a vidéki infrastruktúra helyzetéről
 9. ábra: Szolgáltatások elégedettségi felmérése
 10. ábra: Elégedettségi felmérés a vidéki életről általánosságban
 11. ábra: Vidéki életben található nehézségek értékelése
 12. ábra: Városi lakosok fontossági besorolása a friss, helyi termékekről
 13. ábra: Családdal töltött idő jelentősége a városban élők szerint
 14. ábra: Stresszmentes vidéki életmód jelentősége
 15. ábra: Egészségesebb életmódra való lehetőség fontossága
 16. ábra: Stresszmentesebb napi rutin fontossága
-
1. táblázat: Ingatlanárak változása 2014-2018-ig

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Mihály Csilla

A Hallgató Neptun kódja: VEPFJP

A dolgozat címe: A vidékre költözés változó motivációi
mindennapjainkban

A megjelenés éve: 2024.

A konzulens intézetének neve: Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

A konzulens tanszékének a neve: Károly Róbert Campus, Gyöngyös Vidék- és
Területfejlesztési Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottnak tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: Szíhalom, 2024.04. 28



Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

NYILATKOZAT

Mihály Csilla (hallgató Neptun azonosítója: **VEPFJP**) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: Gyöngyös, 2024. április 16.



Dr. Koncz Gábor
belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendó.

³ A megfelelő aláhúzendó.